

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO Starostwa Powiatowego w Otwocku ul. Górna 13

Opracował:

SPECJALISTA
ds. ochrony przeciwpożarowej

mgr inż. poż. Stanisław Maciejec

nr upr. SGSP 0965/89

„Stan-Poż „
Zakład Usług Pożarniczych
ul. Parkowa 4 Mińsk Maz.
tel. 604 621 052

Otwock, maj 2022 r.

Aktualizacja przeprowadzona w czerwcu 2023 r

ZARZĄDZENIE nr 19 z dnia 26.06.2023

Starosty Powiatowego w Otwocku

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2057 z późn. zm.) oraz § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2023 r., poz. 822 z późn. zm.) zarządza się, co następuje:

§ 1.

W celu zapewnienia właściwego stanu ochrony przeciwpożarowej wprowadzam jako obowiązującą w budynku **Starostwa Powiatowego w Otwocku ul. Górna 13** „Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego” stanowiącą załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Do zapoznania z treścią przedmiotowej instrukcji w terminie 30 dni od daty podpisania zarządzenia i przestrzegania jej postanowień zobowiązuję wszystkich pracowników **Starostwa Powiatowego w Otwocku ul. Górna 13**.

§ 3

Nadzór nad prawidłowym wdrożeniem i przestrzeganiem postanowień niniejszej instrukcji powierzam Reprezentacji Wydziału Administracyjnego

§ 5

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

STAROSTA

Kslo

Krzysztof Szczepielniak

(podpis Starosty Powiatowego)

SPIS TREŚCI

I. Wstęp	4
1.1. Ustalenia organizacyjne	5
1.2. Pojęcia podstawowe	7
II. Warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego, magazynowania i warunków technicznych obiektu, w tym zagrożenia wybuchem	10
2.1. Charakterystyka obiektu	10
III. Wyposażenie w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym	15
3.1. Urządzenia przeciwpożarowe	15
3.2. Gaśnice	17
3.3. Sposoby poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic stanowiących wyposażenie obiektu	20
3.4. Okresowe przeglądy i konserwacja instalacji technicznych	28
IV. Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia	30
4.1. Instrukcja postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia	30
4.2. Zabezpieczenie pogorzelniska	33
V. Sposoby zabezpieczania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym	35
VI. Warunki i organizacja ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzenia	40
6.1. Warunki ewakuacji ludzi	40
6.2. Organizacja ewakuacji ludzi	42
6.3. Sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji ludzi	45
VII. Sposoby zapoznania użytkowników obiektu z przepisami przeciwpożarowymi i treścią przedmiotowej instrukcji	48
VIII. Zadania i obowiązki stałych użytkowników obiektu w zakresie ochrony przeciwpożarowej	50
8.1. Zasady zapobiegania możliwości powstania pożaru	50
8.2. Zadania i obowiązki zarządcy i stałych użytkowników obiektu	58
Załączniki:	
1. Graficzny plan ewakuacji obiektu i terenu przyległego	
2. Znaki bezpieczeństwa - ochrona przeciwpożarowa wg PN-EN ISO 7010:2012	
3. Znaki bezpieczeństwa - ewakuacja wg PN-EN ISO 7010:2012	
4. Znaki bezpieczeństwa - techniczne środki przeciwpożarowe wg PN-92/N-01256-4	
5. Wzór protokołu zabezpieczenia przeciwpożarowego prac niebezpiecznych pod względem pożarowym	
6. Wzór zezwolenia na prowadzenie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym	
7. Przykłady zabezpieczania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym	
8. Wykaz podstawowych przepisów przeciwpożarowych	
9. Wzór oświadczenia o zapoznaniu z treścią przedmiotowej instrukcji	
10. Wykaz użytkowników obiektu zapoznanych z instrukcją	
11. Karta aktualizacji instrukcji	

I. WSTĘP

Zgodnie z ustawą z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2057 z późn. zm.), ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem poprzez:

- zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- zapewnienie sił i środków do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- prowadzenie działań ratowniczych.

Osoba fizyczna, osoba prawna, organizacja lub instytucja, korzystające ze środowiska, budynku, obiektu lub terenu są obowiązane zabezpieczyć je przed zagrożeniem pożarowym lub innym zagrożeniem, tj. innym niż pożar i klęska żywiołowa zdarzeniem, wynikającym z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody (katastrofa budowlana, techniczna, chemiczna lub ekologiczna) stanowiącym zagrożenie dla życia, zdrowia i mienia.

Właściciel budynku, obiektu budowlanego lub terenu, zapewniając ich ochronę przeciwpożarową, zgodnie z art. 4 ust. 1 w/w ustawy, jest obowiązany:

- 1) przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych;
- 2) wyposażyć budynek, obiekt budowlany lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice;
- 3) zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie;
- 4) zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie, bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji;
- 5) przygotować budynek, obiekt budowlany lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej;
- 6) zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi;
- 7) ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej, o których wyżej mowa, stosownie do obowiązków i zadań powierzonych w odniesieniu do

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego dla budynku Starostwa Powiatowego w Otwocku ul. Górna 13 budynku, obiektu budowlanego lub terenu, przejmuje - w całości lub w części - ich zarządca lub użytkownik, na podstawie zawartej umowy cywilnoprawnej ustanawiającej zarząd lub użytkowanie. W przypadku, gdy umowa taka nie została zawarta, odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej spoczywa na faktycznie władającym budynkiem, obiektem budowlanym lub terenem.

Stosowanie tych wymagań w praktyce, zarówno w sferze organizacyjnej jak i technicznych środków zabezpieczeń przeciwpożarowych odbywa się przez określenie zadań poszczególnym komórkom organizacyjnym, stosownie do podziału kompetencji. Egzekwowanie realizacji tych obowiązków wykonuje zarządca obiektu budowlanego osobiście lub przez upoważnioną przez siebie osobę.

Niniejsza instrukcja bezpieczeństwa pożarowego (zwana dalej instrukcją) dla budynku Starostwa Powiatowego w Otwocku ul. Górna 13 (zwanego dalej obiektem), określa organizację ochrony przeciwpożarowej oraz zasady postępowania na wypadek powstania pożaru lub innego zagrożenia na terenie przedmiotowego obiektu.

Podstawowym celem niniejszego opracowania jest ocena realnych zagrożeń występujących w czasie funkcjonowania obiektu oraz określenie niezbędnych sił i środków do podjęcia skutecznej akcji ratowniczej. Szczególnie istotnym będzie określenie zasad postępowania dla zarządzającego obiektem i pracowników na wypadek powstania pożaru lub innego nagłego zdarzenia do czasu przybycia profesjonalnych jednostek ratowniczych.

Właściwe zabezpieczenie własnego stanowiska pracy przed podjęciem akcji ratowniczej w innym miejscu, rozpoznanie źródeł i wielkości zagrożenia, podjęcie próby ograniczenia jego skutków oraz udzielenie pomocy poszkodowanym, a także przygotowanie warunków do prowadzenia działań specjalistycznym podmiotom ratowniczym (straży pożarnej, pogotowiu ratunkowemu, itp.) to zadania, które powinny być realizowane przez zarządcę obiektu i pracowników od początku zaistnienia zdarzenia.

1.1. Ustalenia organizacyjne

Niniejszą „Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego” wykonano na zlecenie inwestora - zarządcy obiektu, na podstawie:

- 1) Informacji udzielonych przez zleceniodawcę;
- 2) Wizji lokalnej,

Celem opracowania jest ustalenie wymagań przeciwpożarowych w zakresie organizacyjnym, technicznym i porządkowym, jakie należy uwzględnić w czasie eksploatacji przedmiotowego obiektu.

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego została opracowana zgodnie z wymaganiami § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2023 r., poz. 822 z późn. zm.).

Instrukcja określa:

- 1) warunki ochrony przeciwpożarowej wynikające z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego, magazynowania i warunków technicznych obiektu, w tym zagrożenia wybuchem;
- 2) wyposażenie w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym;
- 3) sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
- 4) sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym;
- 5) warunki i organizację ewakuacji ludzi oraz praktyczne ich sprawdzenia;
- 6) sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz z treścią przedmiotowej instrukcji;
- 7) zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących stałymi użytkownikami obiektu;
- 8) plany graficzne obiektów i terenu przyległego.

Do zapoznania z instrukcją i przestrzegania jej ustaleń zobowiązani są wszyscy użytkownicy obiektu (pracownicy), bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko. Przyjęcie do wiadomości postanowień instrukcji pracownicy potwierdzają w oświadczeniu własnoręcznym podpisem, które zostaje włączone do akt osobowych pracownika. Wzór oświadczenia stanowi załącznik nr 9 do instrukcji.

Postanowienia instrukcji obowiązują również pracowników firm i przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą lub wykonujących jakiegokolwiek prace na terenie przedmiotowego obiektu. Umowa o powierzenie prac na terenie obiektu lub jego części musi zobowiązywać wykonawców do przestrzegania ustaleń wynikających z treści instrukcji. Wykonawcy ponadto zobowiązani są zapoznać z treścią instrukcji swoich pracowników, którzy również potwierdzają przyjęcie do wiadomości jej postanowień własnoręcznym podpisem. Zarządca obiektu ma prawo i obowiązek kontrolować

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego dla budynku Starostwa Powiatowego w Otwocku ul. Górna 13 wykonawców tych prac i ich pracowników w zakresie realizacji w/w ustaleń oraz przestrzegania postanowień przedmiotowej instrukcji.

Niniejsza instrukcja nie zwalnia z obowiązku poznania i przestrzegania wymagań ochrony przeciwpożarowej określonych w przepisach szczególnych, wewnętrznych zarządzeniach i instrukcjach dotyczących tego typu obiektów oraz zaleceniach upoważnionych organów kontrolnych.

Instrukcja nie obejmuje zagadnień dotyczących prawidłowości rozwiązań technicznych pod względem zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektu oraz warunków technicznych, jakim powinien odpowiadać obiekt z zakresu ochrony przeciwpożarowej, ponieważ nie wchodzi to w zakres niniejszej instrukcji. Niniejsza instrukcja nie stanowi również analizy warunków bezpieczeństwa pożarowego w odniesieniu do przepisów techniczno-budowlanych

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

1.2. Pojęcia podstawowe

Pożar - niekontrolowany proces palenia w miejscu do tego nieprzeznaczonym.

Ciecz palna - ciecz o temperaturze zapłonu do 100 °C.

Obciążenie ogniowe - ilość jednostek cieplnych przypadających na jednostkę powierzchni.

Materiały niebezpieczne pożarowo - gazy palne; ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 328,15 K (55 °C); materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy palne; materiały zapalające się samorzutnie na powietrzu; materiały wybuchowe i wyroby pirotechniczne; materiały ulegające samorzutnemu rozkładowi lub polimeryzacji; materiały mające skłonności do samozapalenia; inne materiały, jeśli sposób ich składowania, przetwarzania lub innego wykorzystania może spowodować pożar.

Zagrożenie wybuchem - możliwość tworzenia przez palne gazy, pary palnych cieczy, pyły lub włókna palnych ciał stałych, w różnych warunkach, mieszanin z powietrzem, które pod wpływem czynnika inicjującego zapłon (iskra, łuk elektryczny lub przekroczenie temperatury samozapalenia) wybuchają, czyli ulegają gwałtownemu spalaniu połączonemu ze wzrostem ciśnienia.

Strefa zagrożenia wybuchem - przestrzeń, w której może występować mieszanina wybuchowa substancji palnych z powietrzem lub innymi gazami utleniającymi, o stężeniu zawartym między dolną i górną granicą wybuchowości.

Mieszanina wybuchowa - mieszanina gazów, par lub mgieł palnych cieczy, a także pyłów lub włókien z powietrzem lub innymi gazami utleniającymi, o stężeniu substancji palnej zawartym między dolną a górną granicą wybuchowości, w której po zaistnieniu zapłonu reakcja przebiega dalej samorzutnie.

Granica wybuchowości - stężenie składnika palnego lub mieszaniny składników w powietrzu, przy którym może nastąpić zapalenie się tego składnika (składników). W miarę oddalania się od dolnej granicy wybuchowości do górnej granicy wybuchowości prędkość spalania zwiększa się aż do wybuchu, a następnie zmniejsza do zera.

Dolna granica wybuchowości (DGW) / Górna granica wybuchowości (GGW) - najniższe / najwyższe stężenie substancji palnej (gazów, par, pyłów) w mieszaninie z powietrzem, przy którym może nastąpić zapalenie się tej substancji (wybuch) pod wpływem bodźca termicznego.

Temperatura zapłonu - najniższa temperatura, w której pary cieczy łatwopalnej, zmieszane w odpowiednim stosunku z powietrzem zapalają się od bodźca termicznego (iskry lub płomienia).

Temperatura samozapłonu - najniższa temperatura, przy której następuje zapalenie się substancji palnej w wyniku zetknięcia z gorącą powierzchnią lub wskutek oddziaływania promieniowania cieplnego tej powierzchni (bez udziału zewnętrznego płomienia).

Strefa pożarowa - przestrzeń wydzielona w taki sposób, aby w określonym czasie pożar nie przeniósł się na zewnątrz lub do wewnątrz wydzielonej przestrzeni.

Techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego - urządzenia, sprzęt, instalacje i rozwiązania budowlane służące zapobieganiu powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów.

Urządzenia przeciwpożarowe - urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do zapobiegania powstaniu, wykrywania, zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków, a w szczególności: stałe i półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające, urządzenia inertyzujące, urządzenia wchodzące w skład dźwiękowego systemu ostrzegawczego i systemu sygnalizacji pożarowej, w tym urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe, urządzenia odbiorcze alarmów pożarowych i urządzenia odbiorcze sygnałów uszkodzeniowych, instalacje oświetlenia ewakuacyjnego, hydranty

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego dla budynku Starostwa Powiatowego w Otwocku ul. Górną 13

wewnętrzne i zawory hydrantowe, hydranty zewnętrzne, pompy w pompowniach przeciwpożarowych, przeciwpożarowe klapy odcinające, urządzenia oddymiające, urządzenia zabezpieczające przed powstaniem wybuchu i ograniczające jego skutki, kurtyny dymowe oraz drzwi, bramy przeciwpożarowe i inne zamknięcia przeciwpożarowe, jeżeli są wyposażone w systemy sterowania, przeciwpożarowe wyłączniki prądu oraz dźwigi dla ekip ratowniczych.

II. WARUNKI OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ, WYNIKAJĄCE Z PRZEZNACZENIA, SPOSOBU UŻYTKOWANIA, PROWADZONEGO PROCESU TECHNOLOGICZNEGO, MAGAZYNOWANIA I WARUNKÓW TECHNICZNYCH OBIEKTU, W TYM ZAGROŻENIA WYBUCHEM

2.1. Charakterystyka obiektu

Budynek głównej siedziby **Starostwa Powiatowego w Otwocku** zlokalizowany jest przy ul. Górnej 13. Działka o powierzchni 3929 m² na której znajduje się budynek użytkowany przez Starostwo Powiatowe w Otwocku wraz z przyległym terenem i parkingiem wydzielony jest ogrodzeniem oraz dwiema bramami wjazdowymi z dojazdem od ul. Górnej i ul. Rzemieślniczej.

Jest to budynek parterowy, częściowo trzy kondygnacyjny z niewielkim podpiwniczeniem przeznaczonym na kotłownię. Powyższy budynek Starostwo Powiatowe w Otwocku wykorzystuje na zasadzie użyczenia od Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie.

Budynek **Starostwa Powiatowego w Otwocku ul. Górna 13** jest obiektem użyteczności publicznej o charakterze biurowej.

W części parterowej obiektu znajduje się Archiwum Urzędu Wojewódzkiego.

2.1.1. Charakterystyka pożarowo-techniczna budynku

➤ Konstrukcja

- fundamenty – ławy i stopy fundamentowe żelbetowe,
- ściany nośne zewnętrzne – murowane
- ściany nośne wewnętrzne – żelbetowe, częściowo murowane,
- ściany działowe murowane , w większości wykonane z cegły dziurawki
- stropy żelbetowe ,
- schody – żelbetowe monolityczne,
- dach– stropodach żelbetowy (płytki korytkowe),
- pokrycie dachu papą

➤ Wymiary budynku:

Ze względu na brak szczegółowych danych uzyskano informację od zleceniodawcy, iż:

- powierzchnia użytkowa budynku wynosi - 1843 m²,
- powierzchnia zabudowy – 1573 m²,
- kubatura budynku – 9648 m³

➤ Wyposażenie w instalacje techniczne

- elektryczna- główny wyłącznik prądu dla budynku znajduje się w pomieszczeniu rozdzielni prądu na parterze w budynku części parterowej naprzeciwko archiwum,
- ogrzewcza c.o. – budynek posiada centralne ogrzewanie z kotłowni gazowej o mocy 145 kW , zlokalizowanej w podpiwniczeniu budynku, główny zawór gazu znajduje się na zewnątrz obiektu przy ścianie szczytowej wschodniej obok wejścia głównego,
- wodno-kanalizacyjna zasilana z miejskiej sieci wodociągowej,
- wentylacja grawitacyjna, nawiewno-wywiewna,
- odgromowa,
- teletechniczne.

➤ **Program użytkowy**

- Parter – pomieszczenia administracyjne, magazyny, archiwa i pomieszczenia sanitarne
- I piętro - pomieszczenia administracyjne i sanitarne
- II piętro – pomieszczenia administracyjne i sanitarne.

➤ **Ochrona przeciwpożarowa**

1) Klasyfikacja do kategorii zagrożenia ludzi i pożarowa obiektu:

Pomieszczenia **Starostwa Powiatowego w Otwocku ul. Górna 13** kwalifikuje się do kategorii zagrożenia ludzi ZL III

Obciążenie ogniowe **Qd poniżej 500 MJ/m²**,

2) Klasa odporności pożarowej obiektu i odporności ogniowej elementów budynku:

- klasa odporności pożarowej – „C”,

3) Podział obiektu na strefy pożarowe:- budynek stanowi jedną strefę pożarową,

5) Budynek ze względu na wysokość klasyfikuje się do grupy wysokości jako niski „N”

gdyż wysokość budynku nie przekracza 12 m.

6) Warunki ewakuacji

W budynku spełniono wymagane warunki ewakuacji, tj:

- długość przejść ewakuacyjnych jest mniejsza od 40 m,
- długość dojścia ewakuacyjnego jest mniejsza przy jednym kierunku dojścia od 30 m i przy dwóch kierunkach dojścia od 60 m,
- drzwi wyjść ewakuacyjnych otwierane są zgodnie z kierunkiem ewakuacji,
- szerokość poziomych dróg ewakuacyjnych wynosi co najmniej 1,4 m,
- klasa odporności ogniowej spoczników i biegów schodów - 60 min,

- poziome drogi ewakuacyjne - korytarze z dojściem do klatki schodowej lub bezpośrednio do wyjść ewakuacyjnych prowadzących na zewnątrz budynku.
- pionowe drogi ewakuacyjne - 1 klatka schodowa
- ilość wyjść ewakuacyjnych prowadzących na zewnątrz obiektu – 2
- wszystkie okna znajdujące się na poziomie parteru posiadają kraty, natomiast niektóre z pośród nich posiadają możliwość otwarcia od wewnątrz.

7) Wyposażenie w urządzenia przeciwpożarowe

- instalacja wodociągowa przeciwpożarowa z hydrantami wewnętrznymi,
- awaryjne oświetlenie dróg ewakuacyjnych,
- przeciwpożarowy - główny wyłącznik prądu,
- system detekcji gazu „GAZEX” w kotłowni, w skład którego wchodzi detektor gazu, moduł alarmowy MD-2Z oraz głównym zaworem gazu MAG znajdujący się w skrzynce na zewnątrz obiektu przy ścianie zewnętrznej kotłowni i sygnalizator

8) Odległość ze względu na ochronę przeciwpożarową:

Przedmiotowy budynek od strony południowej jest w odległości 10 m od budynku mieszkalnego (murowany, kryty ogniotrwale) oraz 15 m od budynku gospodarczego. Od strony północnej i wschodniej znajduje się ul. Górna i Rzemieślnicza, od strony zachodniej w odl. 20 m od budynku znajduje się obiekt zaliczony do ZLIV.

9) Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru dla obiektu zapewnią hydranty zewnętrzne (podziemne DN 80) zasilane z miejskiej sieci wodociągowej – najbliższy usytuowany przy ul. Górnej w odl. 35 m od budynku .

10) Drogę umożliwiającą dojazd pojazdów jednostek ochrony przeciwpożarowej

Do budynku zapewniono dostęp od ulicy Górnej i Rzemieślniczej .

11) Ilość osób przebywających w obiekcie :

- Łączna liczba zatrudnionych - ok. 100 osób
- Jednorazowo przebywa maksymalnie 150 osób.
- Poza godzinami pracy obiekt posiada stały monitoring dostępu.

Powyższe dane uzyskano na podstawie wizji lokalnej oraz informacji udzielonych od wyznaczonych pracowników.

2.1.2. Zagrożenie pożarowe obiektu

Zagrożenie pożarowe jest to określone prawdopodobieństwo powstania i rozprzestrzeniania się pożaru. Stopień tego zagrożenia jest różny w zależności od udziału czynników prowadzących do zaistnienia pożaru, decydujących o jego przebiegu i o

intensywności zjawisk towarzyszących. Zagrożenie pożarowe determinowane jest nie tylko parametrami fizykochemicznymi stosowanych i magazynowanych substancji, ale także stanem technicznym budynku (w szczególności instalacji i urządzeń technicznych i technologicznych), sposobem magazynowania materiałów palnych oraz w sferze organizacyjnej - prawidłowym określeniem, realizowaniem i egzekwowaniem obowiązków w zakresie zapobiegania pożarom na stanowisku pracy. Na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu istotny wpływ mają ponadto stan instalacji i urządzeń technicznych oraz stan instalacji i urządzeń zabezpieczających.

Analizując warunki konstrukcyjne i funkcjonalne obiektu można założyć, że potencjalnymi źródłami powstania pożaru mogą być:

1. Wady oraz awaryjny stan pracy instalacji i urządzeń elektrycznych, w tym:
 - niewłaściwe wykonanie,
 - stosowanie niewłaściwych urządzeń zabezpieczających,
 - stosowanie prowizorycznych instalacji, urządzeń,
 - brak bieżącej i okresowej konserwacji,
 - niezachowanie odpowiednich odległości elektrycznych urządzeń grzewczych i żarowych punktów świetlnych od materiałów palnych,
 - pozostawienie bez dozoru włączonych odbiorników energii elektrycznej, nie przystosowanych do ciągłej eksploatacji,
 - eksploatacja urządzeń ogrzewczych niezgodnie z zaleceniami producenta.
2. Nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas magazynowania materiałów palnych.
3. Nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas prowadzenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.
4. Przeprowadzanie napraw i przeglądów instalacji i urządzeń technicznych przez osoby nieposiadające odpowiednich kwalifikacji w tym zakresie.
5. Używanie ognia otwartego, w tym:
 - zaproszenie ognia,
 - używanie otwartego ognia i palenie tytoniu w miejscach nieprzeznaczonych,
 - prowadzenie prac naprawczych lub remontowo-budowlanych polegających na spawaniu, cięciu, rozgrzewaniu substancji, malowaniu i klejeniu z użyciem materiałów niebezpiecznych pod względem pożarowym lub w strefach, w których występuje zagrożenie wybuchem.
6. Umyślne podpalenie.

2.1.3. Zagrożenie wybuchem

W obiektach i na terenach przyległych, gdzie są prowadzone procesy technologiczne z użyciem materiałów mogących wytworzyć mieszaniny wybuchowe lub, w których materiały takie są magazynowane, dokonuje się oceny zagrożenia wybuchem. Ocena zagrożenia wybuchem obejmuje wskazanie pomieszczeń zagrożonych wybuchem, wyznaczenie w pomieszczeniach i przestrzeniach zewnętrznych odpowiednich stref zagrożenia wybuchem wraz z opracowaniem graficznej dokumentacji klasyfikacyjnej oraz wskazanie czynników mogących w nich zainicjować zapłon.

Za dokonanie takiej oceny odpowiedzialny jest właściciel, zarządca bądź użytkownik obiektu decydujący o przebiegu procesu technologicznego.

Ocena zagrożenia wybuchem może stanowić część oceny ryzyka wybuchu, o której mowa w przepisach rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 maja 2003 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników zatrudnionych na stanowiskach pracy, na których może wystąpić atmosfera wybuchowa (Dz. U. z 2003 r. Nr 107, poz. 1004 z późn. zm.).

W pomieszczeniu należy wyznaczyć strefę zagrożenia wybuchem, jeżeli może w nim wystąpić mieszanina wybuchowa o objętości co najmniej 0,01 m³ w zwartej przestrzeni.

Klasyfikacja stref zagrożenia wybuchem dla palnych gazów i par cieczy

- strefa 0 - przestrzeń, w której atmosfera wybuchowa zawierająca mieszaninę substancji palnych, w postaci gazu, pary albo mgły z powietrzem występuje stale, przez długie okresy lub często (wewnątrz rurociągów, aparatów, zbiorników itp.);
- strefa 1 - przestrzeń, w której atmosfera wybuchowa zawierająca mieszaninę substancji palnych w postaci gazu, pary albo mgły z powietrzem może wystąpić w normalnych warunkach pracy (w trakcie normalnego działania);
- strefa 2 - przestrzeń, w której atmosfera wybuchowa zawierająca mieszaninę substancji palnych, w postaci gazu, pary albo mgły z powietrzem nie występuje w trakcie normalnego działania, a w przypadku wystąpienia trwa krótko (krótki okres czasu).

Klasyfikacja stref zagrożenia wybuchem dla palnych pyłów i włókien

- strefa 20 - przestrzeń, w której atmosfera wybuchowa w postaci obłoku palnego pyłu w powietrzu występuje stale, przez długie okresy lub często;
- strefa 21 - przestrzeń, w której atmosfera wybuchowa w postaci obłoku palnego pyłu w powietrzu może czasami wystąpić w trakcie normalnego działania;
- strefa 22 - przestrzeń, w której atmosfera wybuchowa w postaci obłoku palnego pyłu w powietrzu nie występuje w trakcie normalnego działania, a w przypadku wystąpienia trwa przez krótki czas.

W obiekcie nie występują strefy zagrożenia wybuchem.

III. WYPOSAŻENIE W WYMAGANE URZĄDZENIA PRZECIWOŻAROWE I GAŚNICE ORAZ SPOSOBY PODDAWANIA ICH PRZEGLĄDOM TECHNICZNYM I CZYNNOŚCIOM KONSERWACYJNYM

3.1. Urządzenia przeciwpożarowe

Obiekt wyposażony jest w następujące urządzenia przeciwpożarowe:

- instalację wodociągową przeciwpożarową z hydrantami wewnętrznymi ;
- awaryjne oświetlenie dróg ewakuacyjnych;
- przeciwpożarowy – główny wyłącznik prądu;
- system detekcji gazu „GAZEX” w kotłowni, w skład którego wchodzi detektory gazu, moduł alarmowy MD-2Z i sygnalizator akustyczny połączony z zaworem odcinającym dopływ gazu do kotłowni.

Ponadto budynki o kubaturze przekraczającej 1000m³ powinny być wyposażone w przeciwpożarowe wyłączniki prądu

3.1.1. Hydranty wewnętrzne

Hydrant wewnętrzny jest urządzeniem przeciwpożarowym umieszczonym na instalacji wodociągowej przeciwpożarowej, służącym do gaszenia pożarów ciał stałych (grupy **A**) oraz schładzania powierzchni przedmiotów znajdujących się w sąsiedztwie źródeł ognia. Wyposażony jest w odcinek węża i prądownicę wodną, umieszczone w szafce hydrantowej. Umożliwia on dogodne gaszenie ewentualnego pożaru (z większych niż gaśnice odległości), a w szczególności przydatny jest do gaszenia pożarów w zarodku oraz do dogaszania pogorzeliisk.

Hydranty wewnętrzne powinny spełniać wymagania Polskich Norm dotyczących tych urządzeń, będących odpowiednikami norm europejskich (EN).

UWAGA!

Niewskazane jest używanie hydrantów wewnętrznych (wody) do gaszenia pożarów w pobliżu instalacji i urządzeń elektrycznych pod napięciem, ze względu na niszczące działanie wody oraz możliwość porażenia prądem.

W związku z powyższym pełne wykorzystanie hydrantu wewnętrznego do gaszenia pożaru może nastąpić tylko w ostateczności (np. po wykorzystaniu najbliższych gaśnic dostosowanych do gaszenia odpowiednich grup pożarów).

Zasady praktycznego użycia hydrantów wewnętrznych

W razie pożaru należy:

	1. Zerwać plombę, otworzyć drzwiczki szafki.
	2. Otworzyć zawór przez obrócenie kółka w lewo.
	3. Chwycić prądownicę i pobiec do miejsca pożaru, rozwijając wąż.
	4. Skierować strumień wody na źródło ognia (na żar, nie na płomień).

3.1.2. Instalacje oświetlenia awaryjnego dróg ewakuacyjnych

W obiekcie zastosowano oświetlenia awaryjnego dróg ewakuacyjnych wyposażone w awaryjne oprawy.

Ogólne zasady umieszczania opraw awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego

W praktyce system awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego powinien być zbudowany z co najmniej dwóch lub większej liczby opraw. Ten wymóg dotyczy oświetlenia drogi ewakuacyjnej. W celu zapewnienia właściwej widzialności umożliwiającej bezpieczną ewakuację wymaga się, aby oprawy oświetleniowe umieszczane były co najmniej 2 m nad podłogą.

Aby zapewnić odpowiednie natężenie oświetlenia, oprawy oświetleniowe przeznaczone do oświetlenia ewakuacyjnego powinny być umieszczane:

- przy każdym wyjściu ewakuacyjnym i znakach bezpieczeństwa
- w pobliżu (tzn. w odległości 2 m mierzonej w poziomie) schodów, tak by każdy stopień był oświetlony bezpośrednio
- w pobliżu (w odległości 2 m) każdej zmiany poziomu
- przy każdej zmianie kierunku i każdym skrzyżowaniu korytarzy
- na zewnątrz i w pobliżu (w odległości 2 m) każdego wyjścia końcowego
- w pobliżu (w odległości 2 m) każdego punktu pierwszej pomocy oraz urządzenia przeciwpożarowego i przycisku alarmowego.

W obiekcie zastosowano oświetlenie awaryjne dróg ewakuacyjnych wyposażone w awaryjne oprawy które przełączają się automatycznie na zasilanie bateryjne przy braku napięcia .

Awaryjne oświetlenie ewakuacyjne zastosowano na drogach ewakuacyjnych (korytarze i klatki schodowe), o czasie pracy awaryjnej co najmniej 1 h , zapewniając natężenie światła min. 1 lx, przy urządzeniach przeciwpożarowych min.5 lx.

3.2. Gaśnice

Gaśnice stanowią najczęstszy rodzaj sprzętu gaśniczego, w jaki wyposaża się obiekty w celu ochrony przeciwpożarowej. Przeznaczone są do gaszenia pożarów w początkowej fazie, cechuje je łatwość obsługi, mała waga oraz łatwa dostępność w miejscach zagrożonych pożarem.

Zgodnie z wymaganiami § 32 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, obiekt powinien być wyposażony w gaśnice przenośne spełniające wymagania Polskich Norm będących odpowiednikami norm europejskich (EN), dotyczących gaśnic lub w gaśnice przewoźne. Rodzaj gaśnic powinien być dostosowany do gaszenia tych grup pożarów, które mogą wystąpić w obiekcie:

- **A** - materiałów stałych, zwykle pochodzenia organicznego, których normalne spalanie zachodzi z tworzeniem żarzących się węgli;
- **B** - cieczy i materiałów stałych topiących się;
- **C** - gazów;
- **D** - metali;

- **F - tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych.**

Jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach powinna przypadać, z wyjątkiem przypadków określonych w przepisach szczególnych:

- 1) na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej w budynku, niechronionej stałym urządzeniem gaśniczym:
 - a) zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II, ZL III lub ZL V,
 - b) produkcyjnej i magazynowej o gęstości obciążenia ogniowego ponad 500 MJ/m²,
 - c) zawierającej pomieszczenia zagrożone wybuchem;
- 2) na każde 300 m² powierzchni strefy pożarowej niewymienionej w pkt 1, z wyjątkiem zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV.

3.2.1. Zasady sytuowania gaśnic

1. Gaśnice w obiektach powinny być rozmieszczane:

- w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, w szczególności: przy wejściach do budynków, na klatkach schodowych, korytarzach, przy wyjściach z pomieszczeń na zewnątrz;
- w miejscach nienarażonych na uszkodzenia mechaniczne i działanie źródeł ciepła;
- w obiektach wielokondygnacyjnych - w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli pozwalają na to istniejące warunki.

2. Przy rozmieszczaniu gaśnic powinny być spełnione następujące warunki:

- odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek, do najbliższej gaśnicy nie powinna być większa niż 30 m;
- do gaśnic powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1m;
- miejsca usytuowania gaśnic należy oznakować znakami bezpieczeństwa zgodnymi z wymaganiami Polskiej Normy PN-EN ISO 7010:2012 .

3.2.2. Przeznaczenie gaśnic

Zasady doboru odpowiednich środków gaśniczych w zależności od grup pożarów

GRUPY POŻARÓW	RODZAJ MATERIAŁU PALNEGO	ŚRODKI GAŚNICZE
	Materiały stałe, zwykle pochodzenia organicznego, których normalne spalanie zachodzi z tworzeniem żarzących się węgli, np. drewno, papier, węgiel, tkaniny, itp.	Środki chłodzące: ▪ woda; Środki tłumiące: ▪ piana, ▪ proszki gaśnicze.
	Ciecze i materiały stałe topiące się, np. benzyna, nafta, parafina, lakiery, itp.	Środki chłodzące: ▪ dwutlenek węgla; Środki tłumiące: ▪ piana, ▪ proszki gaśnicze, ▪ gazy gaśnicze (obojętne).
	Gazy, np. metan, propan, butan, acetylen, itp.	Środki chłodzące: ▪ dwutlenek węgla; Środki tłumiące: ▪ proszki gaśnicze, ▪ gazy obojętne.
	Metale, np. magnez, sód, potas, lit, itp.	Środki tłumiące: ▪ specjalne proszki gaśnicze, ▪ gazy gaśnicze (obojętne).
„E”	Požary grup A ÷ D i F występujące w obrębie urządzeń elektrycznych pod napięciem	Środki chłodzące: ▪ dwutlenek węgla; Środki tłumiące: ▪ proszki gaśnicze, ▪ gazy gaśnicze (obojętne).
	Tłuszcze i oleje w urządzeniach kuchennych	Środki tłumiące: ▪ specjalny środek gaśniczy.

UWAGA! W pobliżu elektroniki użytkowej oraz instalacji i urządzeń elektrycznych znajdujących się pod napięciem zabrania się używać gaśnic pianowych, płynowych, wody i innych środków gaśniczych, których podstawowym składnikiem jest woda.

Obiekt wyposażony jest w gaśnice proszkowe przeznaczone do gaszenia pożarów grupy - ABCE,

3.2.3. Zasady praktycznego użycia gaśnic proszkowych

W razie pożaru należy:

	1. Wziąć gaśnicę
	2. Pobiec z gaśnicą w kierunku ognia
	3. W pobliżu ognia uruchomić gaśnicę przez wyciągnięcie zawlecзки i nacisnąć dźwignię uwalniając proszek gaśniczy
	4. Strumień proszku skierować w kierunku ognia (na podstawie płomienia) operując strumieniem na całej powierzchni pożaru.

Podstawowy sposób użycia poszczególnych gaśnic przedstawiany jest także w sposób graficzny na etykietach naklejonych na gaśnice.

3.3. Sposoby poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic stanowiących wyposażenie obiektu

Zgodnie z wymaganiami § 3 ust. 2 i 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, urządzenia przeciwpożarowe oraz gaśnice przenośne i przewoźne powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym, zgodnie z zasadami i w sposób określony w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, w dokumentacji techniczno-ruchowej oraz w instrukcjach obsługi, opracowanych przez ich producentów.

Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne powinny być przeprowadzane w okresach ustalonych przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku.

3.3.1. Hydranty wewnętrzne

Zasady przeglądów technicznych i konserwacji hydrantów wewnętrznych reguluje norma *PN-EN-671-3 Hydranty wewnętrzne. Arkusz 3 - Konserwacja hydrantów wewnętrznych z węzłem półsztywnym i hydrantów z węzłem płaskoskładanym.*

Kontrola rutynowa przez osoby odpowiedzialne

Odpowiedzialna osoba lub jej reprezentant powinna prowadzić regularną kontrolę wszystkich zaworów hydrantowych i hydrantów w odstępach czasu zależnych od warunków otoczenia oraz ryzyka (zagrożenia) pożarowego w celu upewnienia się, że hydranty i wyposażenie:

- są na swoim miejscu, niezastawione i widoczne,
- mają czytelne oznakowanie i instrukcję,
- nie mają widocznych uszkodzeń, korozji lub wycieków.

Osoba odpowiedzialna powinna podjąć niezwłoczne działania w celu usunięcia zauważonych nieprawidłowości.

Przeglądy i konserwacja

1. Doroczne przeglądy i konserwacje

Przeglądy i naprawy powinny być przeprowadzane przez kompetentny personel.

Hydrant powinien być zamknięty (zakrecony) i pod ciśnieniem. Należy sprawdzić czy:

- urządzenia są niezastawione i nieuszkodzone,
- elementy nie są skorodowane, nie ma przecieków,
- instrukcja obsługi jest czysta i czytelna,
- miejsce usytuowania jest oznakowane,
- mocowania do ściany są odpowiednie, nie są obruszone i trzymają pewnie,
- wypływ wody jest równomierny i dostateczny (wskazane jest użycie wskaźnika wypływu oraz miernika ciśnienia),
- miernik ciśnienia (jeżeli jest) pracuje prawidłowo i w swoim zakresie pomiarowym,
- wąż na całej długości nie wykazuje uszkodzeń, zniekształceń, zużycia czy pęknięć. Jeżeli wąż wykazuje jakies uszkodzenia powinien być wymieniony na nowy lub poddany próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze,

- zaciski lub taśmowanie węża jest prawidłowe i właściwie zaciśnięte,
- bęben węża obraca się lekko w obu kierunkach - dla bębnow z wahliwym zamocowanie sprawdzić czy oś obraca się łatwo i czy bęben obraca się o 180°,
- przy bębnach ręcznych sprawdzić czy zawór odcinający jest właściwego typu i czy działa łatwo i prawidłowo,
- przy bębnach automatycznych sprawdzić pracę zaworu automatycznego oraz sprawdzić właściwą pracę serwisowego zaworu odcinającego,
- sprawdzić stan przewodów zasilających w wodę (rurociągów), szczególną uwagę zwrócić na odcinki elastyczne czy nie wykazują oznak zużycia lub zniszczenia,
- jeżeli jest skrzynka hydrantowa (obudowa) sprawdzić, czy nie jest uszkodzona i czy drzwiczki łatwo się zamykają,
- sprawdzić, czy prądownica jest właściwego typu i czy prawidłowo pracuje,
- sprawdzić pracę prowadnic węża, upewnić się, że są właściwie i pewnie zamocowane,
- pozostawić hydranty i instalację w stanie gotowym do natychmiastowego użycia. Jeżeli konieczne są poważniejsze naprawy - hydrant powinien być oznakowany "NIECZYNNY" i kompetentna osoba powinna powiadomić o tym zarządcę obiektu.

2. Okresowe przeglądy i konserwacje instalacji

Węże stanowiące wyposażenie hydrantów wewnętrznych powinny być raz na 5 lat poddawane próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze instalacji zgodnie z Polską Normą dotyczącą konserwacji hydrantów wewnętrznych.

3. Dokumentowanie przeglądów i konserwacji

Po przeglądzie i przeprowadzeniu niezbędnych prac konserwacyjnych hydranty i instalacja powinny być przez kompetentne osoby oznakowane "SPRAWDZONE". Osoby odpowiedzialne powinny przechowywać zapisy o wszystkich przeglądach instalacji. Książka kontroli powinna zawierać:

- datę (miesiąc i rok) przeglądu i testów,
- zapis wyników testów,
- wykaz i data zainstalowania części zamiennych,
- data (miesiąc i rok) następnego przeglądu i testów,
- wykaz wszystkich hydrantów i zaworów hydrantowych.

4. Zabezpieczenie przeciwpożarowe w czasie kontroli i konserwacji

Ponieważ przegląd i konserwacja mogą okresowo zmniejszyć efektywność zabezpieczenia przeciwpożarowego należy:

- zależnie od przewidywanego zagrożenia pożarowego, tylko określona liczba zaworów (hydrantów) powinna podlegać równocześnie remontowi na danej powierzchni,
- zapewnić dodatkowe (zastępcze) przedsięwzięcia zabezpieczające oraz przeprowadzić dodatkowy instruktaż na czas remontu oraz na okres braku zasilania w wodę.

5. Usuwanie usterek

Do naprawy instalacji można używać tylko części zamienne (np. węże, prądownice) posiadające stosowne aprobaty i dopuszczenia pochodzące od dostawcy urządzenia.

Uwaga ! Podstawą jest usunięcie wszystkich stwierdzonych usterek w jak najkrótszym czasie, tak by instalacja gaśnicza jak najszybciej była we właściwym stanie.

6. Etykiety kontroli i konserwacji

Konserwacja i przegląd powinny być zapisane na wywieszce (naklejce), która nie może zakrywać żadnych oznaczeń producenta.

Na wywieszce (naklejce) należy umieścić:

- rodzaj konserwacji (przegląd, konserwacja, remont),
- nazwa i adres jednostki konserwującej,
- znak bezspornie identyfikujący osobę wykonującą usługę,
- data (rok, miesiąc) konserwacji,
- data następnego przeglądu.

3.3.2. Awaryjne oświetlenie dróg ewakuacyjnych

Ze względu na brak przepisu regulującego całościowo zasady eksploatacji instalacji oświetlenia ewakuacyjnego należy stosować się do zaleceń producenta zawartych w instrukcji obsługi opraw i systemów oświetlenia awaryjnego, a także w wymogach przepisów gwarancyjnych, które określają terminy i zakres okresowych przeglądów i konserwacji wszystkich urządzeń.

Zarządca budynku powinien wyznaczyć kompetentną osobę do nadzoru oraz serwisowania instalacji i urządzeń oświetlenia ewakuacyjnego.

Sprawdzanie i testowanie urządzeń oświetlenia ewakuacyjnego należy przeprowadzać w następujących odstępach czasowych: test comiesięczny i test coroczny.

Zakres sprawdzeń i testów podczas *testu comiesięcznego* obejmuje wykonanie następujących czynności:

- włączenie awaryjnego trybu pracy każdej oprawy oświetlenia ewakuacyjnego poprzez symulację uszkodzenia zasilania podstawowego na czas wystarczający do upewnienia się, że każda oprawa świeci w trybie awaryjnym,
- podczas tego okresu należy sprawdzić wszystkie oprawy oświetleniowe i znaki ewakuacyjne, aby upewnić się, czy istnieją, są czyste oraz prawidłowo funkcjonują,
- na końcu tego testu należy przywrócić zasilanie oświetlenia podstawowego i sprawdzić wskaźniki stanu gotowości systemu w celu upewnienia się, czy wskazują one na przywrócenie zasilania podstawowego.

Zakres sprawdzeń i testów podczas *testu corocznego* obejmuje wykonanie następujących czynności:

- włączenie awaryjnego trybu pracy każdej oprawy oświetlenia ewakuacyjnego poprzez symulację uszkodzenia zasilania podstawowego na pełny czas pracy urządzeń oświetlenia ewakuacyjnego,
- podczas tego okresu należy sprawdzić wszystkie oprawy oświetleniowe i znaki ewakuacyjne czy prawidłowo funkcjonują w końcowym czasie testów,
- wykonanie rejestru z pomiarów pełnego czasu pracy urządzeń oświetlenia ewakuacyjnego,
- na końcu tego testu należy przywrócić zasilanie oświetlenia podstawowego i sprawdzić wskaźniki stanu gotowości systemu w celu upewnienia się, czy wskazują one na przywrócenie zasilania podstawowego,
- sprawdzić poprawność działania układów ładowania baterii akumulatorowych w oprawach oświetlenia ewakuacyjnego.

3.3.3. Przeciwożarowy wyłącznik prądu

Przeгляд techniczny i czynności konserwacyjne przeciwpożarowego wyłącznika prądu nie wymagają większych zabiegów konserwacyjnych, polegają na corocznym sprawdzeniu prawidłowości jego działania przez uprawnionego elektryka, potwierdzonego protokołem z okresowej kontroli.

3.3.4. Gaśnice

Ze względu na brak dokumentu regulującego zasady przeglądów technicznych i konserwacji gaśnic przenośnych i przewoźnych, do zakresu działań na rzecz "utrzymania gaśnic w gotowości" należy zaliczyć:

1. Kontrola wykonywana przez użytkownika lub jego przedstawiciela - przegląd

Zaleca się wykonywanie regularnej kontroli wzrokowej, która ma stwierdzić czy gaśnica:

- znajduje się w miejscu do tego przeznaczonym, jest niezastawiona,
- ma czytelną instrukcję obsługi,
- nie jest w sposób widoczny uszkodzona - ma plomby i wskaźniki nieuszkodzone, ciśnieniomierz w zakresie działania,
- jest odpowiedniego typu i wielkości napełnienia
- jest oznakowana znakiem zgodnym z Polską Normą.

W zakresie kontroli jest ocena stanu technicznego gaśnicy.

2. Konserwacja - czyli czynności służące utrzymaniu sprzętu w dobrym stanie technicznym

Należy między innymi wykonać i sprawdzić:

- ogólny stan techniczny gaśnicy i powłokę malarską,
- ciężar lub objętość środka gaśniczego oraz jego parametry fizyczne i chemiczne,
- terminy przypadających kontroli zbiorników ciśnieniowych przez UDT,
- stan węży i zabezpieczeń - elementy z tworzywa sztucznego, czy nie są uszkodzone,
- drożność wylotu prądowniczki,
- czytelność, kompletność i prawidłowość napisów,
- uchwyt gaśnicy - czy nie jest uszkodzony i dobrze przytwierdzony.

Usterki stwierdzone podczas konserwacji należy usunąć, a uszkodzone elementy wymienić na takie same, jakie były w dokumentacji świadectwa CNBOP.

Jeżeli gaśnica jest sprawna wykonać odpowiednie oznaczenia na etykiecie kontrolnej.

3. Naprawa - wykonuje się wtedy, gdy zasadnicze elementy gaśnicy takie jak prądowniczka, głowica, zawory uległy zniszczeniu

Niedopuszczalne są naprawy zbiorników i zaworów bezpieczeństwa. W naprawie należy stosować części i środki gaśnicze takie same, na jakie wyrób otrzymał certyfikat CNBOP.

4. Ładowanie - wykonuje się wtedy, gdy gaśnica została użyta i w przypadku, gdy upłynął okres gwarancji środka gaśniczego lub termin kontroli zbiornika ciśnieniowego

Zakres zadań do wykonania jak przy naprawie.

5. Eliminowanie (wycofywanie) gaśnic nienadających się do konserwacji

Eliminowanie (wycofywanie) gaśnicy nienadającej się do konserwacji wykonuje się w przypadku, gdy gaśnica nie spełnia normy PN-EN3, a w szczególności:

- gaśnica pod stałym ciśnieniem nie posiada wskaźnika ciśnienia,

- zbiornik nie posiada trwałego oznakowania daty produkcji i znaku producenta,
- zawiera nie produkowany obecnie środek gaśniczy,
- brak jest oryginalnych części zamiennych,
- zbiornik posiada uszkodzenia - wgniecenia, ślady korozji lub napraw spawalniczych,
- do wcześniejszej naprawy użyto nie oryginalne części zamienne lub środek gaśniczy,
- zbiornik otrzymał negatywną ocenę podczas badania ciśnieniowego.

6. Etykieta konserwacji

Etykieta kontrolna umieszcza się na gaśnicy, by nie zakrywała napisów producenta.

Na etykiecie powinny być podane następujące informacje:

- rodzaj konserwacji (przebieg, konserwacja, remont),
- nazwa i adres jednostki konserwującej,
- znak bezspornie identyfikujący osobę wykonującą usługę,
- data (rok, miesiąc) konserwacji i data następnego przeglądu.

3.3.5. System detekcji gazu „GAZEX” wraz z zaworem MAG

Podstawowym czynnikiem wpływającym na bezpieczeństwo pożarowe kotłowni jest utrzymanie urządzeń zabezpieczających w pełnej sprawności technicznej i funkcjonalnej.

Zasady konserwacji systemu detekcji gazu „GAZEX”.

1) Detektory gazów DEX

Ze względu na wieloletnią trwałość półprzewodnikowych systemów detektora DEX, konserwacja jest ograniczona do:

- okresowego usunięcia kurzu z osłony ze spiekim porowatym poprzez odkurzenie,
- okresowej kontroli działania systemu, zgodnie z instrukcją obsługi firmy „GAZEX”.

Zalecana przez producenta częstotliwość okresowej kontroli detektorów gazów DEX nie rzadziej, niż co 3 miesiące.

Kontrola wg procedury określonej w instrukcji obsługi obowiązuje także po każdorazowym przywróceniu zasilania systemu oraz po wystąpieniu lub domniemaniu wystąpienia stężenia gazów przekraczającym wartości podane w instrukcji.

W przypadku dużego zawilgocenia pomieszczenia dozorowanego lub narażenia na zachłapanie wodą przewodu połączeniowego lub samego detektora, powyższą procedurę należy uzupełnić o kontrolę szczelności dławicy detektora:

- wyłączyć zasilanie detektora (systemu), odczekać 10 min., sprawdzić brak gazowej atmosfery wybuchowej wokół detektora,
- zdemontować okrągłą pokrywę detektora (po poluzowaniu śrubki blokującej),
- sprawdzić czy komora zaciskowa lub zaciski złącza są wilgotne, pokryte osadem lub noszą znamiona korozji - w takim przypadku należy bezwzględnie osuszyć komorę zaciskową, uszczelnić dławicę (dokręcić) oraz zapewnić usuwanie kropeł wody sprzed dławicy (kryzy, osłonki na przewodzie, pogłębieniu „U” przewodu przed dławicą, itp.),
- zamontować pokrywę, dokręcić śrubkę blokującą,
- dokonać kontroli wg procedury określonej w instrukcji obsługi.

Ponieważ półprzewodnikowy sensor gazu w czystym powietrzu ma naturalną tendencję do zwiększania czułości wraz z upływem czasu, po kilkuletnim okresie eksploatacji może nastąpić nadmierne obniżenie progów alarmowych. Dlatego producent zaleca rekaliibrację. Zalecany max. okres rekaliibracji 36 miesięcy, optymalny 12 miesięcy, trwałość oczekiwania w czystym powietrzu ok. 10 lat. Powyższą czynność może dokonać producent lub autoryzowany dystrybutor po dostarczeniu modułu sensora detektora.

2) Moduł alarmowy MD

Moduł MD jest urządzeniem elektronicznym pozbawionym pracujących części ruchomych. Zbudowano go w oparciu o elementy półprzewodnikowe o wieloletniej trwałości. Konserwacja sprowadza się do kontroli okresowej systemu.

Kontrola okresowa systemu:

- oczyścić pokrywę MD z kurzu,
- skontrolować szczelność pokrywy przezroczystej i przepustów dławicowych,
- powiadomić wszystkich użytkowników systemu o planowanej kontroli, przeprowadzić test systemu zgodnie z instrukcją obsługi firmy „GAZEX”.

Zalecana przez producenta częstotliwość okresowej kontroli MD nie rzadziej, niż co 3 miesiące.

Kontrolę okresową systemu należy także przeprowadzać każdorazowo po wystąpieniu szczególnych warunków w pracy systemu, tj.:

- wystąpienia ekstremalnych warunków np. dużego stężenia gazu, wysokiej lub bardzo niskiej temperatury, wysokiego okresowego zapylenia lub wzrostu wilgotności,
- obecności dużych stężeń innych gazów, której nie przewidywano w strefie dozoru,
- długotrwałej pracy z włączonym stanem alarmowym,
- po przerwie w zasilaniu systemu dłuższej niż 1 godz.,

- po wystąpieniu przepięć lub silnych zakłóceń w instalacji elektrycznej,
- po przeprowadzeniu prac remontowych lub instalacyjnych mogących mieć wpływ na funkcjonowanie systemu lub jego konfigurację itp.

UWAGA!

W trakcie eksploatacji należy unikać stosowania telefonów komórkowych, radiotelefonów lub innych źródeł silnego pola elektromagnetycznego w bezpośrednim sąsiedztwie MD - ich użycie może powodować zakłócenie pracy MD i fałszywe stany alarmowe.

3.4. Okresowe przeglądy i konserwacja instalacji technicznych

Instalacje i urządzenia techniczne należy użytkować i utrzymywać w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymaganiami ustalonymi przez producenta, a w szczególności poddawać je okresowym przeglądom i konserwacji.

Eksploatacja instalacji i urządzeń mogących być przyczyną pożaru jest zabroniona.

Zgodnie z art. 62 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane obiekty budowlane powinny być w czasie ich użytkowania poddawane przez właściciela lub zarządcę:

- 1) okresowej kontroli, co najmniej raz w roku, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego:
 - a) elementów budynku, budowli i instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników podczas użytkowania obiektu,
 - b) instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska,
 - c) instalacji gazowych oraz przewodów kominowych (dymowych, spalinowych i wentylacyjnych);
- 2) okresowej kontroli, co najmniej raz na 5 lat, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektu budowlanego, estetyki obiektu budowlanego oraz jego otoczenia: kontrolą tą powinno być objęte również badanie instalacji elektrycznej i piorunochronnej w zakresie stanu sprawności połączeń, osprzętu, zabezpieczeń i środków ochrony od porażeń, oporności izolacji przewodów oraz uziemień instalacji i aparatów.

Kontrolę stanu technicznego instalacji elektrycznych, piorunochronnych i gazowych powinny wykonywać osoby posiadające kwalifikacje wymagane przy wykonywaniu dozoru nad eksploatacją urządzeń, instalacji oraz sieci energetycznych i gazowych.

Kontrolę stanu technicznego przewodów kominowych powinny przeprowadzać:

- 1) osoby posiadające kwalifikacje mistrza w rzemiośle kominiarskim - w odniesieniu do przewodów dymowych oraz grawitacyjnych przewodów spalinowych i wentylacyjnych,
- 2) osoby posiadające uprawnienia budowlane odpowiedniej specjalności - w odniesieniu do przewodów kominowych, o których mowa w pkt 1 oraz do kominów przemysłowych, kominów wolno stojących oraz kominów lub przewodów kominowych, w których ciąg kominowy jest wymuszony pracą urządzeń mechanicznych.

IV. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU I INNEGO ZAGROŻENIA

INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU POWSTANIA POŻARU

1. W PRZYPADKU ZAUWAŻENIA POŻARU

- (a) Zawiadom osoby znajdujące się w strefie zagrożenia.
- (b) Głosem lub umówionym sygnałem ogłoś alarm. Zawiadom swoich przełożonych.
- (c) Zawiadom straż pożarną 112 albo Policję 112.
- (d) Jeśli to możliwe (pożar w zarodku) użyj gaśnicy przenośnej i/lub rozwiń hydrant i przystąp do gaszenia pożaru (działanie kilku pracowników jest skuteczniejsze niż jednego).

2. W PRZYPADKU USŁYSZENIA KOMUNIKATU / SYGNAŁU O POŻARZE / EWAKUACJI

- (a) Pozamykaj otwory okienne
- (b) Opuść stanowisko pracy wspólnie z podopiecznymi zamykając za sobą drzwi (nie na klucz)
- (c) Pomóż innym osobom w ewakuowaniu się (osobom o ograniczonej zdolności poruszania się, dzieciom).
- (d) Opuść miejsce zagrożone i udaj się drogami ewakuacyjnymi na zewnątrz budynku w

„miejsce zbiórki do ewakuacji”.

- (e) Zgłoś obecność (stan liczebny grupy podopiecznych) Kierownikowi Akcji Ratowniczej i pozostań do jego dyspozycji.

4. Wszystkie osoby przebywające w obiekcie podporządkowują się poleceniom kierującego akcją ratowniczo-gaśniczą i przystępują do działań związanych z likwidacją pożaru za pomocą gaśnic i hydrantów wewnętrznych oraz innych środków, które mogą pomóc w gaszeniu pożaru.

UWAGA !

Przed przystąpieniem do działań ratowniczo-gaśniczych należy wyłączyć dopływ energii elektrycznej i gazu do pomieszczenia objętego pożarem wykorzystując do tego celu główny wyłącznik prądu oraz głównego zaworu gazu.

5. Po zgłoszeniu pożaru (innego zagrożenia) do straży pożarnej, kierujący akcją ratowniczą niezwłocznie wyznacza osobę, która będzie oczekiwała przed budynkiem i skieruje służby ratownicze najkrótszą drogą na miejsce zdarzenia.
6. Po przybyciu pierwszej jednostki straży pożarnej, kierujący akcją zdaje meldunek z dotychczasowego przebiegu działań ratowniczych i podporządkowuje się wraz z podległym personelem dowódcy przybyłej jednostki straży pożarnej.

4.1.3. Obowiązki organizatora akcji ratowniczo-gaśniczej

Do obowiązków organizatora akcji ratowniczo-gaśniczej należy przede wszystkim:

1. Ocena zaistniałej sytuacji.
2. Ustalenie możliwości i sposobu ograniczenia skutków zdarzenia.
3. Uruchomienie własnych sił i środków w celu podjęcia koniecznej ewakuacji, udzielenia pomocy poszkodowanym i rozpoczęcie akcji gaśniczej.
4. Ścisłe współdziałanie (informacje, doradztwo) z kierującym akcją ratowniczą - dowódcą przybyłych jednostek ratowniczych.
5. Zabezpieczenie miejsca zdarzenia oraz likwidacja jego skutków po zakończeniu akcji.

4.1.4. Obowiązki osób biorących udział w akcji ratowniczo-gaśniczej

Akcję ratowniczo-gaśniczą należy podjąć natychmiast po zauważeniu zdarzenia. Osoby biorące w niej udział obowiązane są stosować się do poleceń osoby kierującej akcją. Do obowiązków osób biorących udział w akcji ratowniczo-gaśniczej należy:

1. Ratowanie życia ludzkiego.
2. Wpływanie swoim zachowaniem na utrzymanie spokoju oraz przeciwdziałanie panice wśród osób biorących udział w akcji i przebywających na terenie obiektu, które należy natychmiast ewakuować w bezpieczne miejsce.

3. Wyłączenie dopływu energii elektrycznej do miejsca objętego pożarem oraz usunięcie z zasięgu działania ognia wszystkich materiałów niebezpiecznych pod względem pożarowym, cennych urządzeń i dokumentów.
4. Prowadzenie akcji ratowniczo-gaśniczej przy użyciu gaśnic i hydrantów wewnętrznych usytuowanych w pobliżu miejsca pożaru oraz znajdujących się na wyposażeniu obiektu.

4.1.5. Podstawowe zasady gaszenia pożarów

1. Odciąć drogi rozprzestrzeniania się pożaru (zamknąć drzwi, okna oraz inne otwory w celu ograniczenia dopływu powietrza - do źródła ognia).
2. Usunąć z miejsc zagrożonych pożarem przedmioty i materiały palne w celu ograniczenia rozprzestrzeniania się pożaru.
3. Zabezpieczyć bezpośrednio zagrożone pożarem pomieszczenia i przedmioty.
4. Zachować maksymalną ostrożność przy wchodzeniu do pomieszczeń objętych pożarem oraz zawsze zachować drogę odwrotu.
5. Podjąć próbę gaszenia pożaru - działania prowadzić z poziomu wyższego lub równego ognisku pożaru.
6. Prowadzić obserwację pomieszczeń sąsiadujących z miejscem pożaru.

UWAGA !

Obowiązkiem każdego użytkownika (pracownika) obiektu jest praktyczna znajomość obsługi gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych znajdujących się w obiekcie.

4.2. Zabezpieczenie pogorzeliska

Starosta Powiatowy lub osoba przez niego upoważniona, jest odpowiedzialny za:

- zabezpieczenie miejsca pożaru i wystawienie posterunku pogorzeliskowego w celu zapobieżenia możliwości powstania powtórnego zapłonu,
- uporządkowanie pogorzeliska po uzgodnieniu z policją i po zakończeniu ewentualnej działalności komisji powołanej do zbadania przyczyny powstania pożaru,
- przywrócenie sprawności technicznej urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic stanowiących wyposażenie obiektu przed ponownym przystąpieniem do jego użytkowania.

Przykłady postępowania pracowników podczas gaszenia pożaru przy użyciu gaśnic przenośnych

Działanie nieprawidłowe	Działanie prawidłowe	Komentarz
		<p>Podchódź do ognia zawsze zgodnie z kierunkiem wiatru (wiatr w plecy)</p>
		<p>Gaś pożar kierując środek gaśniczy w podstawę płomieni</p>
		<p>Pałące się pionowe powierzchnie – jeśli to możliwe – gaś z góry, w przeciwnym wypadku od dołu do góry</p>
		<p>Użycie jednocześnie kilku gaśnic daje większy efekt gaśniczy</p>
		<p>Zawsze dozoruj miejsce pożaryzyska.</p>

V. SPOSOBY ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM

POŻAROWYM

Pod pojęciem „prac niebezpiecznych pod względem pożarowym”, należy rozumieć wszelkie prace nieprzewidziane normalnym tokiem pracy lub prowadzone poza wyznaczonymi do tego celu miejscami, tj.:

- prace remontowo-budowlane związane z użyciem ognia otwartego, prowadzone wewnątrz obiektu, na przyległym do niego terenie, w sąsiedztwie składowanych materiałów palnych lub palnych elementów konstrukcyjnych budynków;
- prace związane ze stosowaniem gazów, cieczy i pyłów palnych;
- prace prowadzone w strefach zagrożonych wybuchem lub w pomieszczeniach, w których prowadzone były wcześniej prace z użyciem gazów, cieczy lub pyłów palnych.

Do takich prac, należy zaliczyć w szczególności:

- wszelkie prace z otwartym ogniem, np.:
 - spawanie, cięcie gazowe i elektryczne,
 - podgrzewanie instalacji, urządzeń i zaworów,
 - rozniecanie ognisk,
 - używanie materiałów pirotechnicznych;
- wszelkie prace związane ze stosowaniem cieczy, gazów i pyłów, przy których mogą powstać mieszaniny wybuchowe, np.:
 - przygotowywanie do stosowania gazów, cieczy i pyłów,
 - stosowanie cieczy do malowania, lakierowania, klejenia, mycia,
 - suszenie substancji palnych oraz usuwanie ich ze stanowisk pracy.

UWAGA !

Prace niebezpieczne pod względem pożarowym na terenie obiektu należy prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu oraz w miarę możliwości w okresie, gdy budynek nie jest użytkowany.

Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, mogących powodować bezpośrednio niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu, Starosta Powiatowy w Otwocku jest obowiązany:

- ocenić zagrożenie pożarowe w miejscu, w którym prace będą wykonywane;

- ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzenienia się pożaru lub wybuchu;
- wskazać osoby odpowiedzialne za odpowiednie przygotowanie miejsca prac, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu prac;
- zapewnić wykonywanie prac wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje;
- zaznajomić osoby wykonujące prace z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz z przedsięwzięciami mającymi na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu.

Wytyczne do zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

1. Niedopuszczalne jest jednoczesne prowadzenie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, np. spawania, cięcia mechanicznego, itp. w pomieszczeniach, w których wykonywane są prace z zastosowaniem materiałów palnych (dotyczy to również pomieszczeń sąsiednich), polegające w szczególności na:
 - klejeniu, malowaniu, myciu z zastosowaniem rozcieńczalników łatwo zapalnych,
 - szlifowaniu powierzchni wykonanych z materiałów palnych,
 - zakładaniu palnych izolacji oraz prowadzeniu robót wykończeniowych przy zastosowaniu materiałów palnych,
 - montowaniu wyposażenia wewnątrz wykonanego z materiałów palnych.
2. Przygotowanie pomieszczeń lub terenu do prowadzenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, polega na:
 - oczyszczeniu pomieszczeń lub miejsc, gdzie będą wykonywane prace ze wszystkich palnych materiałów i zanieczyszczeń,
 - odsunięciu na bezpieczną odległość od miejsca prowadzenia prac wszelkich przedmiotów palnych oraz niepalnych w opakowaniach palnych,
 - zabezpieczeniu przed działaniem np. iskier lub rozprysków spawalniczych, materiałów, których usunięcie na bezpieczną odległość nie jest możliwe przez osłonięcie ich np. arkuszami blachy, płytami gipsowymi, itp.,
 - sprawdzeniu, czy znajdujące się w sąsiednich pomieszczeniach materiały lub przedmioty podatne na zapalenie wskutek przewodnictwa cieplnego bądź rozprysków spawalniczych, nie wymagają zastosowania lokalnych zabezpieczeń,

- uszczelnieniu materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów instalacyjnych, kablowych, wentylacyjnych, itp., znajdujących się w pobliżu miejsca prowadzenia prac,
 - zabezpieczeniu przed rozpryskami spawalniczymi lub uszkodzeniami mechanicznymi kabli, przewodów elektrycznych, gazowych oraz instalacji z palną izolacją znajdujących się w zasięgu zagrożenia spowodowanego pracami niebezpiecznymi pod względem pożarowym,
 - sprawdzeniu, czy w miejscu planowanych prac lub w pomieszczeniach sąsiednich nie prowadzono w ostatnim czasie prac z użyciem substancji łatwo zapalnych,
 - przygotowaniu w miejscu, w którym będą prowadzone prace:
 - napełnionych wodą metalowych pojemników na rozgrzane odpadki, np. drutu spawalniczego, elektrod, itp.,
 - materiałów osłonowych i izolacyjnych niezbędnych do zabezpieczenia toku prac,
 - niezbędnego sprzętu pomiarowego służącego do pomiaru stężeń par i gazów palnych w rejonie prowadzenia prac,
 - sprzętu gaśniczego,
 - zapewnieniu stałej drożności dróg ewakuacyjnych z miejsca prowadzenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.
3. Podczas wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym przy użyciu cieczy, gazów i pyłów mogących tworzyć z powietrzem mieszaniny wybuchowe, należy przestrzegać następujących zasad:
- dążyć do zmniejszania lub eliminacji stref zagrożenia wybuchem poprzez wentylowanie (mechaniczne, grawitacyjne) i przewietrzanie pomieszczeń,
 - na stanowiskach pracy mogą znajdować się stosowane tam ciecze, gazy lub pyły palne w ilości niezbędnej do prowadzenia prac oraz zapas umożliwiający utrzymanie ciągłości pracy,
 - zapas substancji znajdujących się na stanowisku pracy powinien być przechowywany w niepalnych (lub innych dopuszczonych), szczelnych opakowaniach,
 - pozostawianie opróżnionych opakowań na stanowisku pracy jest zabronione,
 - po zakończeniu prac wszystkie naczynia, wanny, pojemniki szczelnie zamknąć lub zabezpieczyć w inny sposób przed emisją do otoczenia substancji, mogących tworzyć z powietrzem mieszaniny wybuchowe,

- ciecze, gazy i pyły oraz ich pozostałości nie powinny zalegać na urządzeniach, stanowiskach, w przewodach wentylacyjnych i na podłożu,
 - prace w pomieszczeniach i elementach instalacji technologicznych, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwo zapalnych cieczy lub palnych gazów, mogą być prowadzone wyłącznie po uprzednim pomiarze stężeń par cieczy lub gazów w pomieszczeniu i stwierdzeniu nie przekraczania 10 % ich dolnej granicy wybuchowości.
4. Miejsce wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym należy wyposażyć w sprawny sprzęt gaśniczy umożliwiający likwidację wszystkich źródeł pożaru.
5. Po zakończeniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym w obiekcie, pomieszczeniu, w pomieszczeniach sąsiednich lub na terenie, należy przeprowadzić dokładną kontrolę, mającą na celu stwierdzenie czy:
- nie pozostawiono tłuczonych lub żarzących cząstek w rejonie prowadzenia prac,
 - nie występują jakiegokolwiek objawy pożaru,
 - sprzęt (np. spawalniczy) został zdemontowany, odłączony od źródeł zasilania i należy go zabezpieczyć przed dostępem osób postronnych.
- Po upływie 4 godzin, a w razie konieczności po 8 godzinach od zakończenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, należy przeprowadzić ponowną kontrolę.
6. Prace niebezpieczne pod względem pożarowym powinny być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje, zaś sprzęt używany do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością zainicjowania pożaru.
7. Butle z gazami sprężonymi mogą znajdować się na terenie obiektu wyłącznie w okresie wykonywania prac i pod stałym nadzorem.

Ustalenia organizacyjne

1. Całkowitą odpowiedzialność za bezpieczne pod względem pożarowym prowadzenie prac zleconych firmom (grupom), ponosi wykonawca tych prac.
2. Zapis o odpowiedzialności wykonawcy za bezpieczne pod względem pożarowym prowadzenie prac powinien znaleźć się w umowie, a jeżeli prace prowadzone są bez umowy, w oddzielnym oświadczeniu potwierdzonym przez wykonawcę czytelnym podpisem.

3. Pracowników firm i przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą lub wykonujących jakiegokolwiek prace na terenie przedmiotowego obiektu, chcący wykonywać w nim lub na przyległym do niego terenie prace niebezpieczne pod względem pożarowym, powinni otrzymać od Starosty Powiatowego w Otwocku pisemną zgodę na wykonywanie tego typu prac.
4. Przed przystąpieniem do prac niebezpiecznych pod względem pożarowym wszyscy użytkownicy znajdujący się w budynku, w którym będą prowadzone przedmiotowe prace lub na terenie przyległym powinni zostać powiadomieni przez wykonawcę tych prac o ich rozpoczęciu.

Wzory protokołu zabezpieczenia przeciwpożarowego prac niebezpiecznych pod względem pożarowym i zezwolenia na prowadzenie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym stanowią odpowiednio załączniki nr 5 i 6 do instrukcji.

VI. WARUNKI I ORGANIZACJA EWAKUACJI LUDZI ORAZ PRAKTYCZNE SPOSOBY ICH SPRAWDZENIA

6.1. Warunki ewakuacji ludzi

Ewakuację można zdefiniować jako przedsięwzięcie mające na celu sprawne opuszczenie obiektu (lub jego części) w możliwie najkrótszym czasie przez wszystkie znajdujące się tam osoby, jeżeli w wyniku zdarzenia (pożar, katastrofa budowlana lub inne zagrożenie) może wystąpić zagrożenie dla ich życia i zdrowia.

W związku z powyższym z każdego miejsca w obiekcie, przeznaczonego na pobyt ludzi, zapewnia się odpowiednie warunki ewakuacji, umożliwiające szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem, dostosowane do liczby i stanu sprawności osób przebywających w obiekcie oraz jego funkcji, konstrukcji i wymiarów, a także zastosowanie technicznych środków zabezpieczenia przeciwpożarowego, polegających m.in. na:

- zapewnieniu dostatecznej liczby, wysokości i szerokości wyjść ewakuacyjnych;
- zachowaniu dopuszczalnej długości, wysokości i szerokości przejść oraz dojść ewakuacyjnych;
- zapewnieniu bezpiecznej pożarowo obudowy i wydzielen dróg ewakuacyjnych oraz pomieszczeń;
- zabezpieczeniu przed zadymieniem wymienionych w przepisach techniczno-budowlanych dróg ewakuacyjnych, w tym na stosowaniu urządzeń zapobiegających zadymieniu lub urządzeń i innych rozwiązań techniczno-budowlanych zapewniających usuwanie dymu;
- zapewnieniu oświetlenia awaryjnego (ewakuacyjnego i zapasowego) w pomieszczeniach i na drogach ewakuacyjnych wymienionych w przepisach techniczno-budowlanych.

Wymagania dot. odpowiednich warunków ewakuacji określa rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

Zgodnie z w/w rozporządzeniem, w obiekcie powinny być spełnione następujące wymagania w zakresie ewakuacji.

Z pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi powinna być zapewniona możliwość ewakuacji w bezpieczne miejsce na zewnątrz budynku lub do innej strefy pożarowej,

bezpośrednio lub drogami komunikacji ogólnej zwanymi drogami ewakuacyjnymi. Wyjścia z pomieszczeń na drogi ewakuacyjne powinny być zamykane drzwiami.

Wymagania dla strefy pożarowej zaliczonej do kategorii zagrożenia ludzi ZL III

- szerokość drzwi w świetle ościeżnicy stanowiących wyjścia ewakuacyjne z pomieszczeń pobytu ludzi przeznaczonych dla 4 ÷ 50 osób nie mniejsza niż 0,9 m (0,8 m w przypadku drzwi służące do ewakuacji do 3 osób);
- dopuszczalna długość dojścia ewakuacyjnego w strefie ZL III nie przekracza 30 m przy jednym dojściu (w tym nie więcej niż 20 m na poziomej drodze ewakuacyjnej) i 60 m przy co najmniej 2 dojściach;
- długość przejścia ewakuacyjnego prowadzącego przez nie więcej niż trzy pomieszczenia nie przekracza 40 m;
- szerokość korytarzy powinna wynosić co najmniej 1,4 m (1,2 m jeżeli pozioma droga ewakuacyjna jest przeznaczona do ewakuacji nie więcej niż 20 osób);
- szerokość użytkowa biegów klatki schodowej powinna wynosić co najmniej 1,2 m, szerokość użytkowa spoczników nie mniej niż 1,5 m;
- szerokość drzwi na drodze ewakuacyjnej z klatki schodowej prowadzących na zewnątrz budynku nie mniejsza niż 1,2 m (w tym jedno nieblokowane skrzydło drzwiowe o szerokości nie mniejszej niż 0,9 m) - mierzona w świetle otworu po otwarciu drzwi.

Ponadto w obiekcie:

- zabrania się stosowania do celów ewakuacji drzwi obrotowych i podnoszonych;
- skrzydła drzwi, stanowiących wyjście na drogę ewakuacyjną, nie mogą, po ich całkowitym otwarciu, zmniejszać wymaganej szerokości tej drogi;
- szerokości użytkowe korytarzy, biegów i spoczników klatek schodowych nie mogą być ograniczane przez zainstalowane urządzenia i elementy budynku.
- drzwi stanowiące wyjście ewakuacyjne z budynku przeznaczonego dla więcej niż 50 osób powinny otwierać się na zewnątrz.

Elementy wykończenia wnętrz i wyposażenia stałego w budynkach, w celu zapewnienia bezpieczeństwa użytkownikom obiektu, powinny spełniać wymagania przeciwpożarowe określone w warunkach techniczno-budowlanych, a w szczególności:

- 1) okładziny ścian, stałe elementy wyposażenia wnętrz, dekoracje i wykładziny podłogowe powinny być wykonane z materiałów co najmniej trudno zapalnych,

których produkty rozkładu termicznego nie są bardzo toksyczne lub intensywnie dymiące;

- 2) ścianki działowe, osłony i przegrody powinny być wykonane z materiałów co najmniej trudno zapalnych;
- 3) okładziny sufitów i podwieszane sufity powinny być wykonane z materiałów niepalnych lub nie zapalnych, niekapiących i nieodpadających pod wpływem ognia;
- 4) na drogach komunikacji ogólnej służących celom ewakuacji stosowanie materiałów i wyrobów budowlanych łatwo zapalnych jest zabronione.

Warunki ewakuacji z obiektu, ze wskazaniem kierunków i wyjść ewakuacyjnych, przedstawiono na planach graficznych.

6.2. Organizacja ewakuacji ludzi

Warunkiem podjęcia skutecznych działań ewakuacyjnych jest odpowiednio wczesne uzyskanie informacji o zaistnieniu zagrożenia, jej przetworzenie i przekazanie we właściwej formie do poszczególnych adresatów. Ostrzeżenie i alarmowanie powinno umożliwić skuteczne uprzedzenie ludzi o zagrożeniu przy jednoczesnym zminimalizowaniu niebezpieczeństwa powstania paniki wśród osób przebywających w obiekcie. Ewakuację z obiektu należy podjąć po ocenie przez kierującego akcją ratowniczą (Starosty Powiatowego lub osoby aktualnie zastępującej go), czy rzeczywiście istnieje taka potrzeba.

Podstawowym obowiązkiem wszystkich osób przebywających w obiekcie, w przypadku powstania zagrożenia, jest współpraca oraz bezwzględne podporządkowanie się poleceniom kierującego akcją ratowniczą, który do czasu przybycia jednostek ochrony przeciwpożarowej, musi zorganizować ewakuację ludzi i mienia. Osoby niebiorące udziału w akcji ratowniczej powinny ewakuować się najkrótszą bezpieczną oznakowaną drogą ewakuacyjną poza strefę objętą pożarem lub na zewnątrz obiektu.

Rejonem ewakuacji dla użytkowników obiektu ustala się teren- nlac przed budynkiem, w bezpiecznej odległości od obiektu i miejsca zdarzenia.

Po podjęciu decyzji o ewakuacji, należy:

1. Niezwłocznie powiadomić wszystkie osoby przebywające w zagrożonym budynku o powstaniu i charakterze zagrożenia oraz o konieczności ewakuacji

Osoby upoważnione przez kierującego akcją ratowniczą ogłaszają na każdej kondygnacji budynku alarm słowny o następującej treści:

„Uwaga. Uwaga. Ogłaszam alarm ewakuacyjny, proszę o pilne opuszczenie budynku”!!!.

2. Kierujący akcją ewakuacyjną wyznacza osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji poszczególnych osób lub grup ewakuowanych, przyjmując założenie, że zgodnie z obowiązkami pracowniczymi, za sprawność i skuteczność ewakuacji odpowiedzialne są osoby funkcyjne. Ponadto kierujący akcją ewakuacyjną ustala potrzebę ewakuacji mienia z obiektu, określając w tym celu sposoby, kolejność i rodzaj ewakuacji.
3. W pierwszej kolejności ratuje się zagrożone życie ludzkie - ewakuację rozpoczyna się od tych pomieszczeń (lub stref), w których powstał pożar lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz pomieszczeń, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie. Podczas prowadzenia ewakuacji należy dążyć do tego, aby wśród ewakuowanych w pierwszej kolejności były osoby o ograniczonej zdolności poruszania się, natomiast zamykać strumień ruchu powinny osoby, które mogą poruszać się o własnych siłach.
4. W czasie trwania ewakuacji poruszać się szybkim krokiem, bez podbiegania i wyprzedzania innych osób. Nie zatrzymywać się oraz nie poruszać się w kierunku przeciwnym do kierunku ewakuacji.
5. W przypadku odcięcia dróg ruchu dla pojedynczych osób lub grup, należy niezwłocznie dostępnymi środkami, np. telefonicznie, bezpośrednio lub przy pomocy osób znajdujących się na zewnątrz odciętej strefy, powiadomić kierownika akcji ewakuacyjnej. Ludzi odciętych od dróg wyjścia a znajdujących się w strefie zagrożenia, należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła zagrożenia i w miarę posiadanych środków i istniejących warunków ewakuować z zewnątrz przy pomocy sprzętu ratowniczego przybyłych jednostek straży pożarnej lub innych jednostek ratowniczych.
6. Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych, należy poruszać się w pozycji pochylonej, ze względu na to, że w strefie przypodłogowej dróg ewakuacyjnych panować będzie mniejsze zadymienie. Usta i drogi oddechowe w miarę możliwości zasłaniać chustką zmoczoną w wodzie (sposób ten ułatwia oddychanie). Podczas ruchu

przez silnie zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych, należy poruszać się wzdłuż ścian by nie stracić orientacji do kierunku ruchu.

7. **Po zakończeniu ewakuacji należy dokładnie sprawdzić, czy wszystkie osoby opuściły budynek (poszczególne pomieszczenia).** W razie niezgodności stanu osobowego ewakuowanych z ilością osób przebywających w obiekcie, należy natychmiast ten fakt zgłosić jednostkom ratowniczym przybyłym na miejsce akcji i przeprowadzić ponowne sprawdzenie pomieszczeń.
8. Ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ewakuacji i ratowania ludzi. Ewakuację mienia, należy rozpocząć od najcenniejszych urządzeń, dokumentów i przedmiotów. Można wykorzystać do tego celu wyłącznie sprawne fizycznie i dorosłe osoby.
9. W przypadku przybycia jednostek straży pożarnej w trakcie prowadzenia akcji ewakuacyjnej, kierujący przebiegiem akcji Starosta Powiatowy lub osoba zastępująca go zobowiązany jest do złożenia zwięzłej informacji o przebiegu akcji ewakuacyjnej (w tym także podania pełnej informacji o ilości osób ewakuowanych), a następnie do podporządkowania się dowódcy przybyłej jednostki ratowniczej, który przejmuje dowodzenie akcją ratowniczo-gaśniczą.

Zasady bezpieczeństwa obowiązujące podczas ewakuacji

Wszyscy uczestniczący w ewakuacji, a w szczególności organizujący działania ewakuacyjne w przedmiotowym obiekcie powinni pamiętać, że:

- ewakuację z piętér budynku należy prowadzić wyłącznie klatką schodową ,
- należy wyłączyć dopływ prądu i gazu do pomieszczeń i stref objętych pożarem,
- należy usuwać z zasięgu ognia wszelkie materiały palne, cenne urządzenia, walory itp.,
- należy przeciwdziałać panice wśród osób przebywających w obiekcie, wzywając ich do zachowania spokoju, informując o drogach ewakuacji oraz roztaczać opiekę nad potrzebującymi pomocy ,
- nie należy otwierać bez koniecznej potrzeby drzwi do pomieszczeń, które mogą być objęte pożarem, ponieważ nagły dopływ powietrza sprzyja gwałtownemu rozprzestrzenianiu się ognia - otwierając drzwi do takich pomieszczeń należy chować się za ich ościeżnicę,
- nie można dopuszczać do blokowania w pozycji otwartej drzwi wyposażonych w samozamykacze.

Obowiązki pracowników na wypadek ogłoszenia alarmu ewakuacyjnego

- 1) Wykonywać wszystkie polecenia kierującego akcją ewakuacyjną.
- 2) Przerwać natychmiast pracę i przygotować się do ewakuacji .
- 3) Opuścić wraz z interesantami w ustalonej kolejności pomieszczenia najkrótszą bezpieczną drogą ewakuacyjną budynek kierując się do ustalonego rejonu ewakuacji.
- 4) W czasie ewakuacji zachować ciszę i spokój.
- 5) Poruszać się szybkim krokiem bez podbiegania i wyprzedzania innych osób.
- 6) Sprawdzić stan osób ewakuowanych z ilością osób przebywających w budynku.

6.3. Sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji ludzi

Zasady praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji ludzi określa § 17 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, zgodnie z którym:

- 1) Właściciel lub zarządca obiektu przeznaczonego **dla ponad 50 osób będących jego stałymi użytkownikami**, niezakwalifikowanego do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV, powinien **co najmniej raz na 2 lata przeprowadzać praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji z całego obiektu.**
- 2) W przypadku obiektów, w których cyklicznie zmienia się jednocześnie grupa powyżej 50 użytkowników, w szczególności: szkół, przedszkoli, internatów, domów studenckich, praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji należy dokonać - co najmniej raz na rok, jednak w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia rozpoczęcia korzystania z obiektu przez nowych użytkowników.
- 3) W przypadku obiektu zawierającego strefę pożarową zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL II, zakres i obszar budynku objęty praktycznym sprawdzeniem organizacji i warunków ewakuacji musi być uzgodniony z właściwym miejscowo komendantem powiatowym Państwowej Straży Pożarnej.
- 4) Właściciel lub zarządca obiektu powiadamia właściwego miejscowo komendanta powiatowego Państwowej Straży Pożarnej o terminie przeprowadzenia praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji, nie później niż na tydzień przed ich przeprowadzeniem.

Praktyczne sprawdzenie ewakuacji sprowadza się do dwóch zagadnień:

1. Sprawdzenia organizacji ewakuacji, gdzie celem jest:

- sprawdzenie skuteczności sposobu informowania o zagrożeniu oraz systemu powiadamiania o konieczności ewakuacji, w tym reakcji na alarm pożarowy,
- doskonalenie procedur ewakuacji, w tym zapoznanie z kierunkami ewakuacji i zasadami zachowania się,
- koordynacja działań pracowników, a w szczególności osób bezpośrednio odpowiedzialnych za bezpieczeństwo użytkowników obiektu,
- zminimalizowanie możliwości wystąpienia paniki i jej skutków,
- zmierzenie czasu potrzebnego na opuszczenie obiektu przez wszystkie osoby w nim się znajdujące,
- ewentualna weryfikacja opracowanych zasad postępowania na wypadek pożaru lub innego zagrożenia.

2. Sprawdzenia warunków ewakuacji, tj.:

- ilości i szerokości wyjść ewakuacyjnych,
- długości, szerokości i wysokości przejść oraz dojść ewakuacyjnych.

Główny nacisk podczas PSE należy położyć na ewakuację osób - zgodnie z założeniem, że życie ludzkie jest najcenniejsze.

Przygotowanie praktycznego sprawdzenia ewakuacji

Pierwszy etap PSE powinien obejmować opracowanie założeń, w których wyznaczyć należy potrzeby ludzkie i sprzętowe potrzebne do dokumentowania PSE, zadania dla osób wyznaczonych oraz przebieg PSE z podziałem na etapy.

Określenie potrzeb ludzkich sprowadza się do wyznaczenia osób funkcyjnych, których zadaniem będzie pomoc w odpowiednim przeprowadzeniu i dokumentowaniu PSE, tj. ogłoszenie alarmu, obsługa środków łączności, pomiar czasu, zliczenie osób ewakuowanych. Najprostsze jest przeprowadzenie PSE w celu pomiaru czasu potrzebnego na opuszczenie obiektu przez znajdujących się w nim ludzi (wystarczy jedna osoba i stoper). Dodatkowymi elementami, które powinny zawierać założenia są planowane do użycia środki pozoracji i zamiar wprowadzenia utrudnień w obiekcie np. zablokowanie drzwi ewakuacyjnych lub wyłączenie oświetlenia podstawowego dróg ewakuacyjnych.

Ostatnim etapem przygotowania PSE jest powiadomienie Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Otwocku o terminie przeprowadzenia działań, tj. na co najmniej 7 dni wcześniej. Komendant ma prawo podjąć decyzję o wzięciu udziału w ćwiczeniach jego przedstawiciela jako obserwatora lub wręcz przeprowadzenia wspólnych ćwiczeń z wykorzystaniem sił i środków będących w jego dyspozycji.

Przebieg PSE

Etap I - rozmieszczenie osób wyznaczonych oraz ewentualne przygotowanie środków pozoracji.

Etap II - ogłoszenie alarmu donośnym głosem.

Etap III - pomiar czasu trwania poszczególnych faz.

Etap IV - sprawdzenie pomieszczeń w celu ustalenia liczby osób, które nie podjęły ewakuacji oraz przyczyny takiego zachowania.

Podsumowanie PSE

Po przeprowadzeniu praktycznego sprawdzenia ewakuacji należy sporządzić dokumentację z uwzględnieniem analizy i wniosków. Przy opracowaniu analizy i wniosków należy kierować się zasadą, iż analiza powinna uwzględniać postawione PSE cele, wnioski natomiast powinny wyznaczać elementy wymagające poprawy - zarówno z zakresu warunków, jak i organizacji ewakuacji.

Za sporządzenie dokumentacji z przebiegu PSE uwzględniającej analizy i wnioski odpowiedzialny jest właściciel / zarządca obiektu lub osoba przez niego wyznaczona.

Regularne przeprowadzanie praktycznego sprawdzenia ewakuacji ma duży wpływ na poczucie bezpieczeństwa przez wszystkich użytkowników obiektu, w którym jest ono przeprowadzane, natomiast jej analiza może stanowić jeden z ważniejszych dokumentów potwierdzający ich przygotowanie na wypadek pożaru lub innego zagrożenia.

VII. SPOSOBY ZAPOZNANIA UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU Z PRZEPISAMI PRZECIWOŻAROWYMI I TREŚCIĄ PRZEDMIOTOWEJ INSTRUKCJI

Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu budowlanego lub terenu, zapewniając jego ochronę przeciwpożarową, jest obowiązany zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi.

Pracowników nowo przyjmowanych należy, przed dopuszczeniem do pracy, pouczyć o występujących zagrożeniach pożarowych i przepisach przeciwpożarowych, jakie obowiązują w obiekcie, zwłaszcza o tych, które dotyczą stanowisk pracy, na których będą zatrudnieni. Określa się to mianem szkolenia wstępnego prowadzonego w wymiarze 1 godziny. Pracownicy nowo przyjmowani, przed dopuszczeniem do pracy, powinni także zostać zapoznani z ustaleniami zawartymi w instrukcji bezpieczeństwa pożarowego.

W drugim etapie należy przeprowadzić szkolenie okresowe przez osobę posiadającą wymagane kwalifikacje, zgodne z art. 4 ust 2 w/w ustawy o ochronie przeciwpożarowej.

W związku z tym, że ustawa o ochronie przeciwpożarowej nie reguluje czasookresu szkolenia z zakresu przepisów ppoż., dlatego Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego określa program i czasokres szkolenia pracowników w zakresie przepisów przeciwpożarowych.

Szkolenie okresowe z zakresu przepisów przeciwpożarowych powinno być przeprowadzane w wymiarze 3 godzin, nie rzadziej niż co 5 lat dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotniczych w formie instruktażu oraz dla pracowników administracyjno-biurowych i kierownictwa Starostwa w formie kursu, seminarium lub samokształcenia kierowanego

Szkolenie okresowe ma na celu zapoznanie pracowników zatrudnionych w obiekcie z:

- przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej,
- zagrożeniem pożarowym występującym w obiekcie, przyczynami powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów oraz sposobami eliminacji zagrożenia pożarowego,
- zadaniami i obowiązkami użytkowników obiektu na wypadek powstania pożaru i innego zagrożenia,
- warunkami prowadzenia ewakuacji osób i mienia,

- zasadami użycia urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic znajdujących się na wyposażeniu obiektu.

Pierwsze szkolenie okresowe osób będących pracodawcami i osób zatrudnionych na stanowiskach kierowniczych przeprowadza się w okresie do 6 miesięcy od daty rozpoczęcia pracy na tych stanowiskach, natomiast osób zatrudnionych na stanowiskach robotniczych i administracyjno-biurowych w okresie do 12 miesięcy od daty rozpoczęcia pracy na tych stanowiskach.

Ramowy program szkolenia okresowego przedstawia poniższa tabela

Lp.	Tematyka szkolenia	Liczba godzin
1.	Przepisy przeciwpożarowe, zagrożenie pożarowe obiektu, przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów	1/2
2.	Zadania i obowiązki użytkowników obiektu w zakresie zapobiegania pożarom	1/2
3.	Zadania i obowiązki użytkowników obiektu na wypadek powstania pożaru i innego zagrożenia	1/2
4.	Ewakuacja ludzi i mienia, drogi i środki ewakuacji	1/2
5.	Środki gaśnicze, urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice	1/2
6.	Praktyczne użycie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic znajdujących się na wyposażeniu obiektu	1/2
X	Razem:	3

Obowiązkowi szkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej oraz zapoznania z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego i przestrzegania jej ustaleń podlegają wszyscy pracownicy Starostwa Powiatowego w Otwocku ul. Górna 13, bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko.

Przyjęcie do wiadomości postanowień instrukcji bezpieczeństwa pożarowego użytkownicy obiektu potwierdzają w oświadczeniu własnoręcznym podpisem (wzór stanowi załącznik nr 9 do instrukcji), które włącza się do akt osobowych lub powinno stanowić załącznik do niniejszej instrukcji. Ponadto wszyscy użytkownicy obiektu powinni być niezwłocznie zapoznawani ze wszystkimi zmianami w przedmiotowej instrukcji, a ich przyjęcie do wiadomości potwierdzają również własnoręcznym podpisem.

Postanowienia instrukcji obowiązują również pracowników firm i przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą lub wykonujących jakiegokolwiek prace na terenie przedmiotowego obiektu. Umowa o powierzenie prac na terenie obiektu lub jego części musi zobowiązywać wykonawców do przestrzegania ustaleń wynikających z treści instrukcji. Wykonawcy zobowiązani są zapoznać z treścią instrukcji swoich pracowników,

ZADANIA I OBOWIĄZKI STAŁYCH UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ

8.1. Zasady zapobiegania możliwości powstania pożaru

Do podstawowych obowiązków Starosty Powiatowego w Otwocku i wszystkich użytkowników (pracowników) obiektu, należy zapobieganie możliwości powstania pożaru. W tym celu konieczne jest użytkowanie obiektu zgodnie z rozwiązaniami przyjętymi w dokumentacji projektowej, Polskich Normach, przepisach przeciwpożarowych i budowlanych oraz innych przepisach dotyczących tego typu obiektów.

Czynności zabronione i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej określa w większości rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów. Zgodnie z w/w rozporządzeniem w obiektach oraz na terenach przyległych do nich jest zabronione wykonywanie następujących czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnienie prowadzenia działań ratowniczych lub ewakuacji, a w szczególności:

- 1) używanie otwartego ognia, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować zapłon występujących materiałów:
 - w strefie zagrożenia wybuchem, z wyjątkiem urządzeń przeznaczonych do tego celu, spełniających wymagania rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem (Dz. U. z 2005 r. Nr 263, poz. 2203),
 - w miejscach występowania materiałów niebezpiecznych pożarowo.
- 2) użytkowanie instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta, bądź niepoddawanych okresowym kontrolom, o zakresie i częstotliwości wynikających z przepisów prawa budowlanego, jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia ognia;

- 3) garażowanie pojazdów silnikowych w obiektach i pomieszczeniach nieprzeznaczonych do tego celu, jeżeli nie opróżniono zbiornika paliwa pojazdu i nie odłączono na stałe zasilania akumulatorowego pojazdu;
- 4) rozgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5 m od obiektu, przyległego do niego składowiska lub placu składowego z materiałami palnymi, przy czym jest dopuszczalne wykonywanie tych czynności na dachach o konstrukcji i pokryciu niepalnym w budowanych obiektach, a w pozostałych, jeżeli zostaną zastosowane odpowiednie, przeznaczone do tego celu podgrzewacze;
- 5) rozpalanie ognia lub wypalanie wierzchniej warstwy gleby i traw, w miejscu umożliwiającym zapalenie się materiałów palnych albo sąsiednich obiektów;
- 6) składowanie poza budynkami, w odległości mniejszej niż 4 m od granicy działki sąsiedniej, materiałów palnych, w tym pozostałości roślinnych, gałęzi i chrustu;
- 7) użytkowanie elektrycznych urządzeń ogrzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta;
- 8) stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki;
- 9) instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, takich jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem;
- 10) składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości określonych w przepisach techniczno-budowlanych;
- 11) składowanie materiałów palnych w pomieszczeniach technicznych;
- 12) zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie w przypadku pożaru lub innego zagrożenia powodującego konieczność ewakuacji;

- 13) lokalizowanie elementów wystroju wewnątrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno-budowlanych;
- 14) uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:
- gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych,
 - urządzeń uruchamiających instalacje gaśnicze i sterujących instalacjami oraz innymi instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu,
 - wyjść ewakuacyjnych,
 - wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego.

CZYNNOŚCI ZABRONIONE

OSOBOM PRZEBYWAJĄCYM W OBIEKCIE ZABRANIA SIĘ:

1.	Blokowania w pozycji otwartej drzwi przeciwpożarowych oznaczonych znakiem	
2.	Składowania materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość poniżej 1,4 m albo wysokość poniżej 2,2 m.	
3.	Używania otwartego ognia, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować zapłon występujących materiałów	
4.	Uniemożliwiania lub ograniczania dostępu do: <ul style="list-style-type: none"> gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych, np. hydrantów, wyjść ewakuacyjnych albo okien dla ekip ratowniczych, wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz kurków głównych instalacji gazowej 	
5.	Zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie	

8.1.1. Zasady przechowywania materiałów palnych w obiekcie

Prawidłowe rozplanowanie i ułożenie materiałów palnych stanowi jeden z naturalnych warunków podniesienia stanu bezpieczeństwa pożarowego obiektu. Materiały palne układa się tak, aby znajdowały się z dala od źródeł ognia oraz nie następowało błyskawiczne przenoszenie ognia. Przy składowaniu lub transporcie materiałów palnych należy przestrzegać następujących zasad:

- 1) wszystkie czynności związane z użyciem, transportem lub składowaniem materiałów palnych należy wykonywać zgodnie ze wskazówkami producenta i warunkami ochrony przeciwpożarowej;
- 2) materiały palne przechowywać w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu w następstwie procesu składowania lub wskutek wzajemnego oddziaływania;
- 3) utrzymywać ilość materiału palnego znajdującego się na stanowisku pracy nie większą niż dobowego zapotrzebowanie, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej, natomiast zapas materiałów palnych przekraczający dobowe zapotrzebowanie przechowywać w oddzielnym pomieszczeniu przystosowanym do takiego celu;
- 4) wszelkie materiały palne należy przechowywać w odległościach nie mniejszych niż 0,5 m od:
 - urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 373,15 K (100 °C),
 - linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji piorunochronnej oraz czynnych rozdzielnic prądu elektrycznego, przewodów elektrycznych siłowych i gniazd wtykowych siłowych o napięciu powyżej 400 V;
 - grzejników i przewodów centralnego ogrzewania oraz punktów świetlnych;
- 5) ciecze o temperaturze zapłonu poniżej 328,15 K (55 °C) należy przechowywać wyłącznie w pojemnikach, urządzeniach i instalacjach przystosowanych do tego celu, wykonanych z materiałów co najmniej trudno zapalnych, odprowadzających ładunki elektryczności statycznej, wyposażonych w szczelne zamknięcia i zabezpieczonych przed stłuczeniem (w pomieszczeniach handlowo-usługowych jest dopuszczalne przechowywanie ciecze o temperaturze zapłonu poniżej 55 °C w takiej ilości, że gęstość obciążenia ogniowego stworzona przez te ciecze nie przekroczy 500 MJ/m²);

- 6) powierzchnia magazynowa powinna być podzielona na sektory, przerwy między sektorami powinny mieć co najmniej 0,9 m szerokości, przejście główne powinno mieć szerokość co najmniej 1,2 m;
- 7) dostęp do urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic powinien być zapewniony o szerokości co najmniej 1 m i nie może być zastawiany;
- 8) przejścia i drogi ewakuacyjne nie mogą być zastawione żadnymi materiałami lub przedmiotami;
- 9) półki (palety), na których składowane są materiały palne, powinny być wykonane z materiałów niepalnych lub zabezpieczone farbami ogniochronnymi.

8.1.2. Zasady użytkowania instalacji i urządzeń elektrycznych

1. Linie kablowe, przewody instalacji elektrycznych

Zagrożenie pożarowe w liniach kablowych i przewodach instalacji elektrycznych wynika przede wszystkim ze starzenia się izolacji przewodów i utleniania połączeń w rozdzielnicach (tzw. „puszkach”). Przy uszkodzeniu izolacji powstaje możliwość zwarcia między przewodami, natomiast w przypadku osłabienia izolacji powstają tzw. „zwarcia tępe”. W związku z powyższym należy wykonywać okresowe badania stanu technicznego i przydatności do użytkowania instalacji elektrycznej stanowiącej wyposażenie obiektu, zgodnie z zasadami określonymi w rozdziale III niniejszej instrukcji (pkt 3.4.), natomiast wszystkie wykryte podczas badań usterki bezzwłocznie usuwać.

Zagrożenie pożarowe stwarzają również przewody prowadzone na doraźne potrzeby bez projektu, nieposiadające właściwych urządzeń zabezpieczających, przewody prowizoryczne oraz stosowanie nie oryginalnych przedłużaczy.

Mając powyższe na uwadze, należy:

- projektowanie i wykonawstwo instalacji elektrycznych zlecać osobom posiadającym odpowiednie uprawnienia w tym zakresie,
- wprowadzić zakaz stosowania na terenie obiektu prowizorycznych instalacji i urządzeń elektrycznych i instalacji nieposiadających odpowiednich urządzeń zabezpieczających,
- stosować tylko oryginalne (atestowane) przedłużacze.

Potencjalne zagrożenie pożarowe w liniach kablowych i przewodach instalacji elektrycznej mogą również powodować uszkodzenia uchwytów za pomocą których są one mocowane do ścian i sufitów. Najczęściej dzieje się tak na skutek prowadzonych w obiekcie prac remontowych i może prowadzić do zwarcia lub uszkodzeń izolacji.

W związku z powyższym, nie należy dopuścić do uszkodzenia lub wyrwania przewodów z rozdzielnic i gniazd - wszelkie uszkodzenia uchwytów bezzwłocznie usuwać.

Istotny wpływ na bezpieczeństwo użytkowania linii kablowych i przewodów instalacji elektrycznej ma również okresowe usuwanie pyłów osiadłych na powierzchni przewodów prowadzonych na ścianach, w kanałach i tunelach, które mogą ulec zapaleniu w przypadku ich przeciążenia (przegrzania).

2. Elektryczne urządzenia grzewcze

Grzejniki elektryczne dzieli się na oporowe, łukowe, indukcyjne, pojemnościowe i promiennikowe. Najczęściej stosowane są grzejniki oporowe, np. żelazka, piece, suszarki. Temperatura otwartej spirali grzewczej w tych urządzeniach wynosi ok. 1000 °C i jest wystarczająca do zapalenia większości materiałów palnych (obecnie obowiązuje zakaz stosowania grzejników z otwartą spiralą grzewczą). Większość urządzeń tego typu wyposażona jest w regulatory temperatury. Zagrożenie pożarowe związane jest z awaryjnością tych regulatorów.

Kolejnym czynnikiem mającym istotny wpływ na bezpieczeństwo pożarowe podczas użytkowania elektrycznych urządzeń grzewczych, jest pozostawienie bez dozoru włączonych odbiorników energii elektrycznej, nie przystosowanych do ciągłej eksploatacji, np. grzałek. W związku z powyższym najprostszym sposobem uniknięcia tego zagrożenia, jest rezygnacja ze stosowania na terenie obiektu elektrycznych urządzeń grzewczych nie przystosowanych do ciągłej eksploatacji.

3. Urządzenia oświetleniowe

Urządzenia oświetleniowe powodują znacznie mniejsze niż urządzenia grzewcze zagrożenie pożarowe. Temperatura zewnętrzna żarowych punktów świetlnych może osiągnąć ok. 300 °C, w zależności od mocy żarówki, rodzaju oprawy oświetleniowej, warunków chłodzenia oraz miejsca usytuowania. Najczęstszą przyczyną pożaru jest bezpośredni kontakt (zetknięcie) powierzchni żarówki z materiałem palnym lub w przypadku uszkodzenia mechanicznego, gdy rozgrzane elementy żarówki spadną na materiał palny (w przypadku stosunkowo małej odległości pomiędzy nimi).

Znacznie bezpieczniejsze pod względem pożarowym jest użytkowanie świetlówek, natomiast lampy rtęciowe stwarzają podobne zagrożenie.

Istotnym czynnikiem mającym wpływ na bezpieczeństwo pożarowe użytkowanych budynków oraz innych obiektów budowlanych i terenów, jest stosowanie w pomieszczeniach i strefach zagrożonych wybuchem oświetlenia w wykonaniu

przeciwybuchowym (Ex), natomiast w pomieszczeniach i strefach o dużym zapyleniu opraw oświetleniowych w wykonaniu pyłoszczelnym. Ponadto znaczny wpływ na bezpieczną eksploatację urządzeń oświetleniowych będą miały właściwie przeprowadzane okresowe przeglądy, konserwacje i remonty tych urządzeń, których częstotliwość zależy od warunków panujących w miejscach ich usytuowania, np. zapylenie, agresywna atmosfera.

4. Osprzęt instalacji elektrycznej

Osprzęt instalacji elektrycznej powinien być dostosowany do rodzaju pomieszczenia i zastosowanych w nim przewodów.

Obudowa osprzętu musi zabezpieczać przed porażeniem prądem, pożarem lub zainicjowaniem wybuchu, a w szczególności:

- skrzynki, rozgałęźniki i wyłączniki w pomieszczeniach wilgotnych, zapyłonych i zagrożonych wybuchem powinny być dostosowane do rodzaju występujących w nich czynników,
- w pomieszczeniach, w których istnieje możliwość mechanicznego uszkodzenia osprzętu, należy go instalować we wnękach lub stosować osprzęt z obudowami metalowymi,
- gniazda i wyłączniki, w miarę technicznych możliwości, należy instalować w odległości nie mniejszej niż 1 m od siebie,
- wypusty oświetleniowe, należy obowiązkowo zakończyć łączem świecznikowym oraz haczykiem do zawieszania opraw lub montować oprawy bezpośrednio do ścian i sufitów.

8.1.3. Zasady użytkowania urządzeń zasilanych z butli z gazem płynnym

Zagrożenia mogące powstać przy użytkowaniu gazu wynikają przede wszystkim z braku należytej dbałości o instalację i urządzenia gazowe. W celu uniknięcia pożaru lub wybuchu gazu lub ograniczenia jego skutków należy się kierować niżej wymienionymi zasadami:

- 1) Do zasilania urządzeń gazowych może być stosowany gaz płynny w butlach (propanbutan), pod warunkiem instalowania w jednym pomieszczeniu nie więcej niż dwóch butli, przyłączonych do urządzeń gazowych, o zawartości gazu do 11 kg każda oraz spełnienia następujących wymagań

- w pomieszczeniu, w którym instaluje się butle, należy zachować temperaturę niższą niż 35 °C,
 - pomieszczenie, w którym instaluje się butle, znajduje się powyżej poziomu terenu,
 - butle należy instalować wyłącznie w pozycji pionowej,
 - butle należy zabezpieczyć przed uszkodzeniami mechanicznymi,
 - między butlą a urządzeniem promieniującym ciepło, z wyłączeniem zestawów urządzeń gazowych z butlami, należy zachować odległość co najmniej 1,5 m,
 - butli nie należy umieszczać w odległości mniejszej niż 1 m od urządzeń mogących powodować iskrzenie,
 - urządzenia gazowe należy łączyć z reduktorem ciśnienia gazu na butli za pomocą elastycznego przewodu o długości nieprzekraczającej 3 m i wytrzymałości na ciśnienie co najmniej 300 kPa, odpornego na składniki gazu płynnego, uszkodzenia mechaniczne oraz temperaturę do 60 °C,
 - urządzenia gazowe o mocy cieplnej przekraczającej 10 kW należy łączyć z przewodem elastycznym, o którym wyżej mowa, rurą stalową o długości co najmniej 0,5 m.
- 2) Zabrania się stosowania w jednym budynku gazu płynnego i gazu z sieci gazowej, z wyjątkiem budynków niskich, mających w mieszkaniach instalację zasilaną gazem płynnym, w których dopuszcza się usytuowanie kotłowni gazowej zasilanej z sieci gazowej.
 - 3) Wszystkie odbiorniki gazu powinny być utrzymane w czystości i dobrym stanie technicznym (pojawienie się sadzy, lub żółty płomień na palniku to oznaki wadliwego spalania gazu).
 - 4) Odbiorniki gazu powinno się eksploatować zgodnie z instrukcją producenta (np. nie wolno używać kuchenek gazowych do ogrzewania pomieszczeń).
 - 5) Włączone odbiorniki gazu powinny być na bieżąco kontrolowane, chyba, że ich konstrukcja jest przystosowana do pracy bez dozoru.
 - 6) Gotowane ciecze na kuchenkach gazowych również należy kontrolować w celu uniknięcia zgaszenia płomienia i niekontrolowanego wypływu gazu.
 - 7) Po zakończeniu pracy należy butlę z gazem dokładnie zakręcić.
 - 8) Zabronione jest dokonywanie samowolnie we własnym zakresie przeróbek lub napraw instalacji i urządzeń gazowych.

8.2. Zadania i obowiązki zarządcy i stałych użytkowników obiektu

8.2.1. Zadania i obowiązki zarządcy obiektu

Starosta Powiatowy w Otwocku odpowiada za zapewnienie właściwego poziomu ochrony przeciwpożarowej oraz stan i należytą eksploatację obiektu, wszelkiego rodzaju instalacji i urządzeń technicznych oraz urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic stanowiących jego wyposażenie.

Do zarządcy obiektu należy:

- 1) zapewnić użytkownikom obiektu bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji;
- 2) przygotować obiekt do prowadzenia akcji ratowniczej,
- 3) egzekwować zakaz składowania na drodze dojazdowej do budynku jakichkolwiek materiałów, sprzętu i przedmiotów;
- 4) utrzymywać urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice, stanowiące wyposażenie obiektu, w stanie pełnej sprawności technicznej i funkcjonalnej oraz poddawać je okresowym przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym, zgodnie z wymaganiami określonymi w pkt 3.3 niniejszej instrukcji;
- 5) utrzymywać urządzenia i instalacje techniczne w stanie pełnej sprawności technicznej i funkcjonalnej, w tym poddawać je okresowym kontrolom, zgodnie z wymaganiami określonymi w pkt 3.4 niniejszej instrukcji;
- 6) umieścić w widocznych miejscach instrukcje postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych;
- 7) oznakować znakami zgodnymi z Polskimi Normami dotyczącymi znaków bezpieczeństwa:
 - a) drogi ewakuacyjne oraz pomieszczenia, w których zgodnie z przepisami techniczno-budowlanymi wymagane są co najmniej 2 wyjścia ewakuacyjne, w sposób zapewniający dostarczenie informacji niezbędnych do ewakuacji,
 - b) miejsca usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic,
 - c) miejsca usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
 - d) miejsca usytuowania materiałów niebezpiecznych pożarowo,
 - e) pomieszczenia i tereny z materiałami niebezpiecznymi pożarowo,
 - f) miejsce zbiórki do ewakuacji, miejsca lokalizacji kluczy do wyjść ewakuacyjnych.
 - g) drzwi przeciwpożarowe.

- 8) stosować do ochrony przeciwpożarowej sprzęt, urządzenia, elementy, środki i instalacje posiadający odpowiednie certyfikaty lub świadectwa dopuszczenia wydane przez CNBOP lub ITB;
- 9) prace remontowe na terenie obiektu kwalifikowane do prac niebezpiecznych pod względem pożarowym prowadzić w oparciu o wytyczne prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych zawarte w rozdziale V niniejszej instrukcji;
- 10) wprowadzić w obiekcie i na terenie przyległym zakaz składowania materiałów palnych w sposób niezgodny z wymaganiami przepisów przeciwpożarowych;
- 11) utrzymywać obiekt i teren zewnętrzny w należyтым porządku i czystości - wyznaczyć odpowiednie miejsce na usuwanie palnych odpadów i śmieci (wyposażyć go w niepalne pojemniki, a następnie systematycznie je usuwać);
- 12) powierzyć czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej osobie posiadającej odpowiednie kwalifikacje, zgodne z wymaganiami przepisów;
- 13) zapoznać wszystkich użytkowników obiektu z przepisami przeciwpożarowymi i przedmiotową instrukcją w sposób określony w rozdziale VII niniejszej instrukcji;
- 14) kontrolować przestrzeganie przez użytkowników obiektu przepisów ppoż.;
- 15) analizować na bieżąco stan ochrony przeciwpożarowej w obiekcie i na przyległym terenie;
- 16) uczestniczyć w kontrolach stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektu przeprowadzanych przez uprawnione organy oraz realizować zalecenia pokontrolne;
- 17) zapewnić zgodne z terminem przeprowadzanie okresowej aktualizacji instrukcji bezpieczeństwa pożarowego oraz po takich zmianach w sposobie użytkowania obiektu, które mają wpływ na warunki ochrony przeciwpożarowej.

8.2.2. Zadania i obowiązki służb technicznych

Służby techniczne zatrudnione na stałe lub okresowo w przedmiotowym obiekcie, zobowiązane są do:

- 1) znajomości i stosowania obowiązujących przepisów przeciwpożarowych i budowlanych, w szczególności dotyczących prawidłowego utrzymania i eksploatacji instalacji i urządzeń technicznych stanowiących wyposażenie obiektu;
- 2) utrzymywania instalacji i urządzeń w stanie pełnej sprawności technicznej;
- 3) niezwłocznego zgłaszania zarządcy obiektu wszelkich usterek w instalacjach i urządzeniach technicznych oraz bezzwłocznego ich usuwania;

- 4) dokonywania okresowych przeglądów instalacji i urządzeń technicznych, zgodnie z wymaganiami przepisów i potwierdzania przeprowadzanych czynności stosownymi protokołami w tym zakresie;
- 5) niezwłocznego informowania zarządcy obiektu o wszelkich nieprawidłowościach mających wpływ na bezpieczeństwo obiektu i jego użytkowników.

8.2.3. Obowiązki osób sprzątających

Osoby zajmujące się sprzątaniami pomieszczeń zatrudnione na stałe lub okresowo w przedmiotowym obiekcie, zobowiązane są do:

- 1) wycierania kurzu z urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic oraz natychmiastowego zgłaszania zarządcy obiektu ich uszkodzeń lub braków w oznakowaniu;
- 2) opróżniania koszy na śmieci, makulatury, itp. bezpośrednio po zakończeniu pracy i usuwanie tych odpadów i nieczystości w wyznaczone miejsce;
- 3) dopilnowania wyłączania oświetlenia oraz wszelkich urządzeń elektrycznych, które nie są przystosowane do ciągłej pracy;
- 4) zamknięcia wszystkich pomieszczeń po zakończeniu sprzątania i pozostawienia kluczy w ustalonym miejscu;
- 5) niezwłocznego informowania zarządcy obiektu o wszelkich nieprawidłowościach mających wpływ na bezpieczeństwo obiektu i jego użytkowników.

8.2.4. Zadania i obowiązki stałych użytkowników obiektu

Wszyscy użytkownicy (pracownicy) obiektu bez względu na zajmowane stanowisko oraz rodzaj wykonywanej pracy ponoszą odpowiedzialność za przestrzeganie podstawowych zasad i przepisów z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

Każdy użytkownik (pracownik) obiektu powinien posiadać:

- znajomość zagrożenia pożarowego występującego w obiekcie, a w szczególności na stanowisku pracy;
- znajomość zasad postępowania na wypadek powstania pożaru lub innego zagrożenia;
- znajomość zasad ewakuacji ludzi i mienia oraz dróg i środków ewakuacji;
- znajomość miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, a także praktyczną znajomość ich obsługi.

Każdy użytkownik (pracownik) obiektu ma obowiązek:

- udziału w akcji ratowniczo-gaśniczej i podporządkowania się poleceniom kierującego akcją, jeżeli nie zagraża to jego zdrowiu i życiu;

- udziału w szkoleniach przeciwpożarowych;
- niezwłocznego zgłaszania Starosty Powiatowemu lub osobie zastępującej go usterek mogących spowodować pożar lub inne zagrożenie;
- przestrzegania obowiązujących przepisów przeciwpożarowych, postanowień niniejszej instrukcji oraz przepisów wewnętrznych (jeżeli takowe zostały wprowadzone przez Starostę Powiatowego w Otwocku).

Każdy pracownik ma obowiązek przestrzegania zakazu:

- używania ognia otwartego oraz palenia tytoniu na terenie obiektu i w jego sąsiedztwie z wyjątkiem miejsc do tego celu wyznaczonych;
- gromadzenia i przechowywania materiałów palnych w miejscach do tego celu nieprzeznaczonych;
- utrudniania dostępu do urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, a także wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego.

8.2.5. Zadania i obowiązki pracowników ochrony obiektu.

Pracownicy ochrony zobowiązani są do:

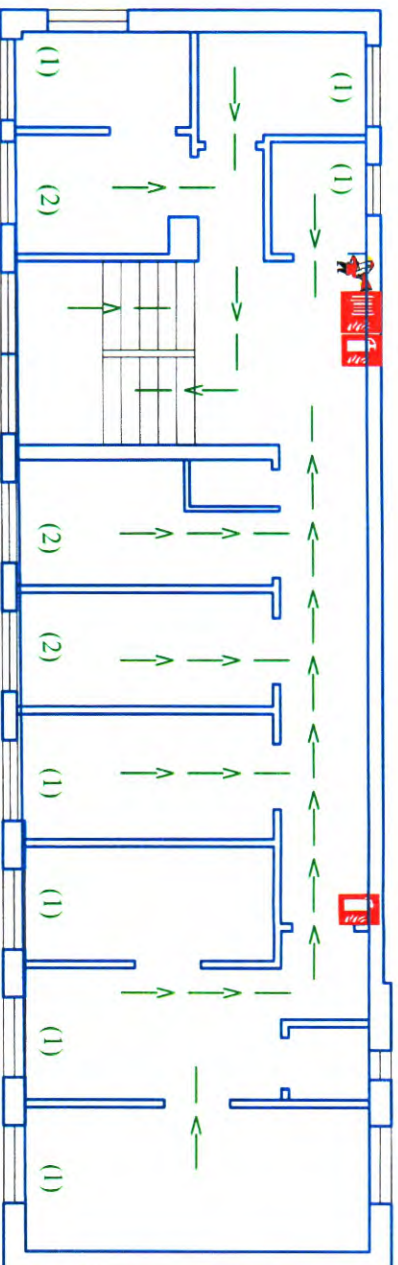
- 1) niezwłocznego wykonywania wszystkich poleceń Starosty Powiatowego w Otwocku ,
- 2) znajomości zasad postępowania w przypadku pożaru lub innego zagrożenia na terenie obiektu, w tym w szczególności ewakuacji ludzi i mienia oraz dróg i środków ewakuacji ,
- 3) znajomości miejsc usytuowania w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, głównego wyłącznika prądu,
- 4) znajomości praktycznej obsługi urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic,
- 5) natychmiastowego powiadomienia o pożarze lub innym zagrożeniu straży pożarnej, przełożonych i Starostę Powiatowego,
- 6) udziału w akcji ratowniczo-gaśniczej i podporządkowaniu się poleceniom kierującego akcją, w tym utrzymaniu ładu i porządku w czasie prowadzenia akcji,
- 7) realizacji zadań z zakresu ochrony ppoż. wpisanych do książki służby lub zleconych przez przełożonych,
- 8) kontrolowania obiektu i terenu przyległego, a w szczególności miejsc, w których występuje duże zagrożenie pożarowe, lub w których prowadzone są prace niebezpieczne pod względem pożarowym,

- 9) znajomości miejsc przechowywania kluczy do pomieszczeń i zasad postępowania w przypadku konieczności ich użycia,
- 10) niezwłocznego podjęcia interwencji w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów ppoż. przez osoby przebywające w obiekcie,
- 11) niezwłocznego informowania Starostę Powiatowego o wszystkich nieprawidłowościach mających wpływ na bezpieczeństwo budynku i osób w nim przebywających.

Graficzne plany ewakuacji obiektu i terenu przyległego

PLAN EWAKUACJI

I piętra Starostwa Powiatowego w Otwocku, ul. Górna 13 z naniesionymi kierunkami dróg i wyjść ewakuacyjnych oraz rozmieszczeniem gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych.

Środki i sposoby ogłaszania alarmu o niebezpieczeństwie.

O każdym przypadku pożaru, zadymienia lub innego

zagrożenia należy bezwzględnie powiadomić osoby

znajdujące się w strefie zagrożenia oraz sekretariat Starostwa.

Postępowanie w razie alarmu przeciwpożarowego.

Po usłyszeniu komunikatu "Uwaga. Uwaga. Ogłaszam alarm ewakuacyjny,

proszę o pilne opuszczenie budynku"!!! należy bezwzględnie wykonywać

połączenia osób kierujących ewakuacją oraz kierować się na miejsce zbiórki (plac przed budynkiem).

OZNACZENIA:

—> - kierunek drogi ewakuacyjnej,

WE - wyjście ewakuacyjne,

— - palność materiału (niepalny),

Charakterystyka pożarowa budynku	
Powierzchnia użytkowa kondygnacji	ok. 190 m ²
Wysokość budynku	< 12,00 m
Liczba kondygnacji nadziemnych/podziemnych	3/1
Klasa odporności pożarowej	C
Kategoria zagrożenia ludzi	ZL III
Gęstość obciążenia ogniowego piwnic	< 500 MJ/m ²
Przewidywana liczba osób na kondygnacji	13

W razie pożaru dzwoń:

112 Straż Pożarna,

112 Policja,

112, 999 Pogotowie Ratunkowe.

Opracował:

Zakład Usług Pożarniczych

"STAN - POŻ"

05-300 Mińsk Maz. ul. Parkowa 4

tel. 604 621 052

- gaśnica,

- tu jestem,

- ppoż wyłącznik prądu

- hydrant wewnętrzny,

ZL - kategoria zagrożenia ludzi,

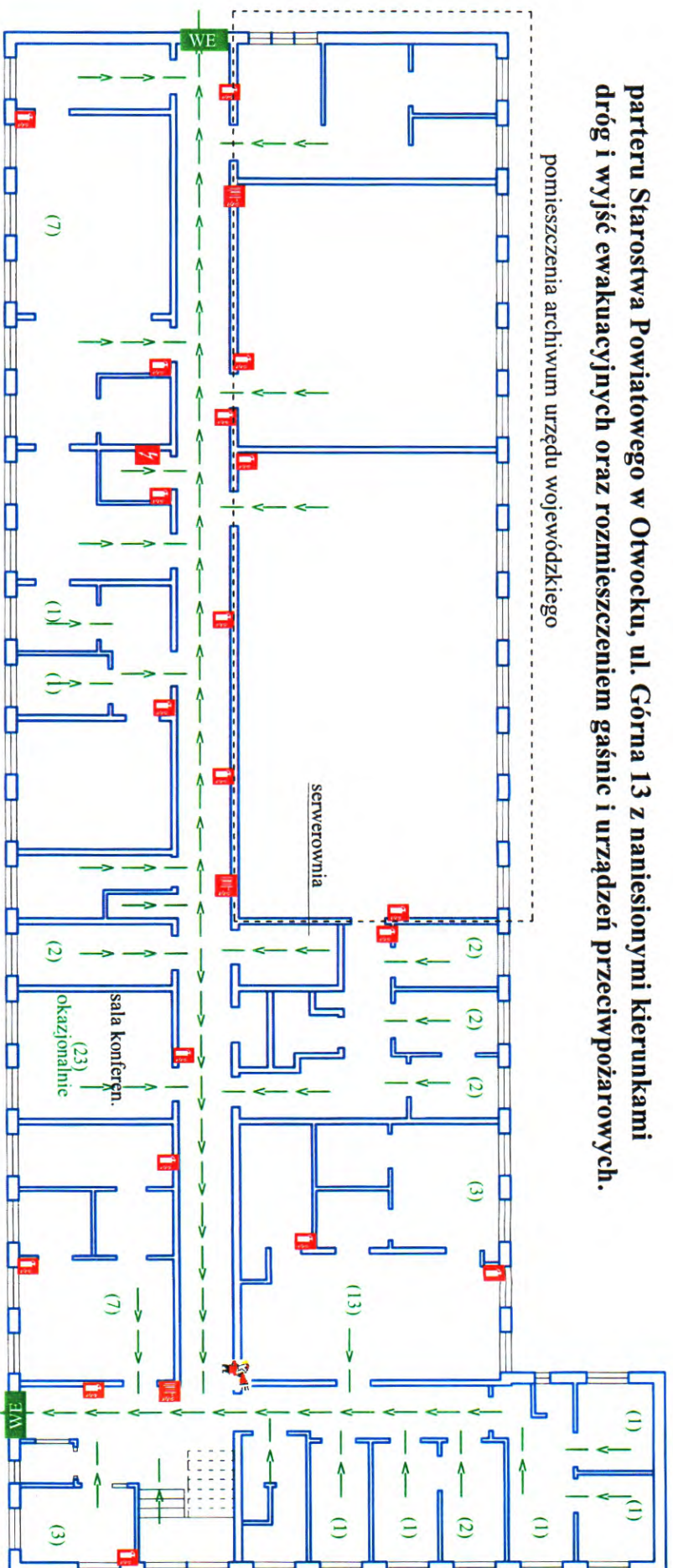

() - przewidywana liczba osób w pomieszczeniu,

PLAN EWAKUACJI

parteru Starostwa Powiatowego w Otwocku, ul. Górna 13 z naniesionymi kierunkami dróg i wyjść ewakuacyjnych oraz rozmieszczeniem gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych.

pomieszczenia archiwum urzędu wojewódzkiego

Środki i sposoby ogłaszania alarmu o niebezpieczeństwie.

O każdym przypadku pożaru, zadyktowania lub innego zagrożenia należy bezwzględnie powiadomić osoby znajdujące się w strefie zagrożenia oraz sekretariat Starostwa.

Postępowanie w razie alarmu przeciwpożarowego.

Po usłyszeniu komunikatu "Uwaga. Uwaga. Ogłaszam alarm ewakuacyjny, proszę o pilne opuszczenie budynku"!!! należy bezwzględnie wykonywać polecenia osób kierujących ewakuacją oraz kierować się na miejsce zbiórki (plac przed budynkiem).

OZNACZENIA:

- kierunek drogi ewakuacyjnej.
- wyjście ewakuacyjne.
- palność materiału (niepalny).
- gaśnica.
- tu jestem.
- ppoz - wyłącznik prądu
- hydrant wewnętrzny.
- kategoria zagrożenia ludzi.
- przewidywana liczba osób w pomieszczeniu.

W razie pożaru drzwi:

- 112 Straż Pożarna,
- 112 Policja,
- 112, 999 Pogotowie Ratunkowe.

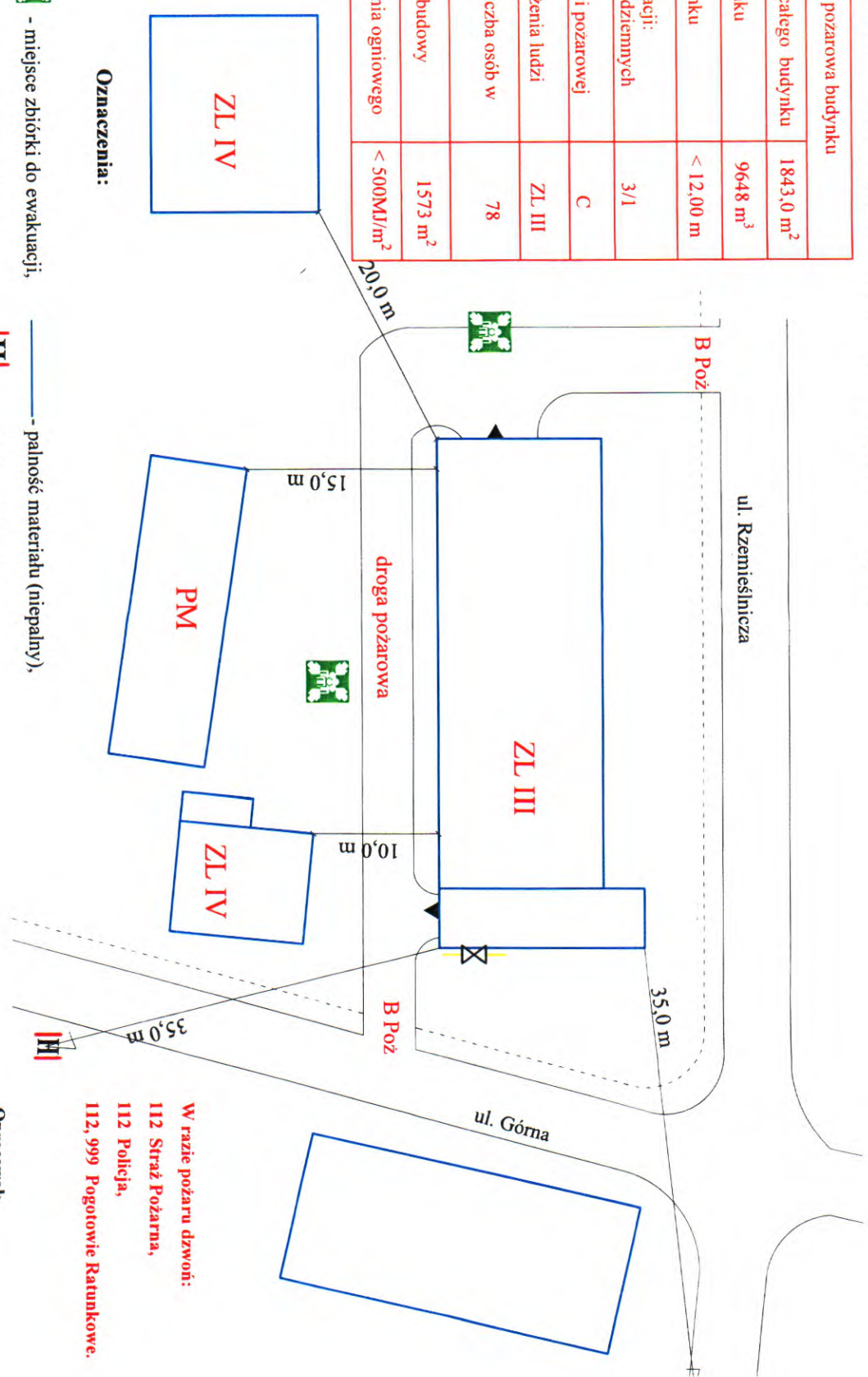
Opracował:

Zakład Usług Pożarniczych
"STAN - POŻ"
05-300 Mińsk Maz. ul. Parkowa 4
tel. 604 621 052

Charakterystyka pożarowa budynku	
Powierzchnia użytkowa kondygnacji	ok. 1400 m ²
Wysokość budynku	< 12,00 m
Liczba kondygnacji nadziemnych/podziemnych	3/1
Klasa odporności pożarowej	C
Kategoria zagrożenia ludzi	ZL III
Gęstość obciążenia ogniowego płwntc	< 500 MJ/m ²
Przewidywana liczba osób na kondygnacji	49

Szkic sytuacyjny Starostwa Powiatowego w Otwocku, ul. Górna 13 wraz z drogami dojazdowymi i zaopatrzeniem wodnym do celów przeciwpożarowych.

Charakterystyka pożarowa budynku	
Pow. użytkowa całego budynku	1843,0 m ²
Kubatura budynku	9648 m ³
Wysokość budynku	< 12,00 m
Liczba kondygnacji: nadziemnych/podziemnych	3/1
Klasa odporności pożarowej	C
Kategoria zagrożenia ludzi	ZL III
Przewidywana liczba osób w budynku	78
Powierzchnia zabudowy	1573 m ²
Gęstość obciążenia ogniowego	< 500MJ/m ²

Oznaczenia:

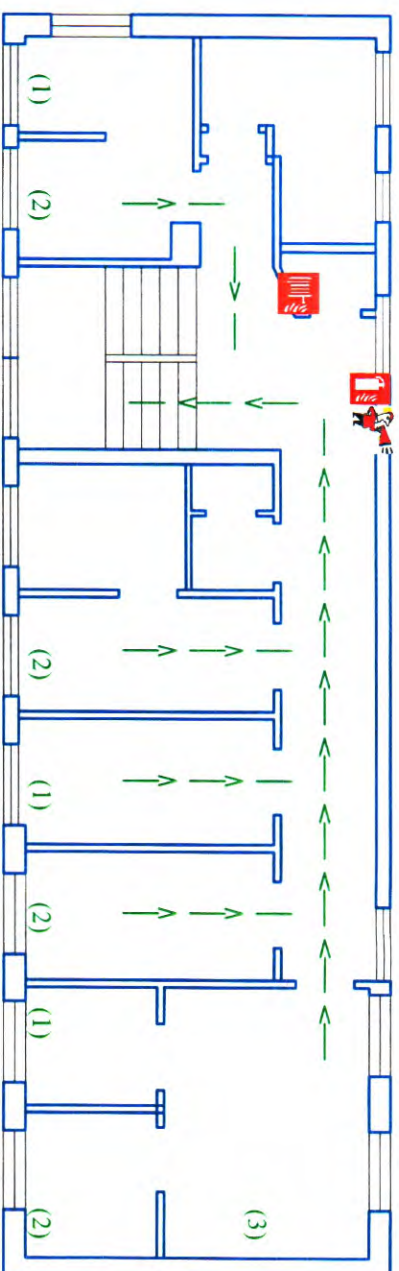
- miejsce zbiórki do ewakuacji,
- wyjście ewakuacyjne,
- palność materiału (niepalny),
- hydrant podziemny,
- kategoria zagrożenia ludzi,
- pom. produkcyjno - magazynowe,
- brama pożarowa,
- kurek gł. instalacji gazowej z sygnalizatorem GAZEX,
- palność materiału (niepalny),
- hydrant podziemny,
- pom. produkcyjno - magazynowe,
- kurek gł. instalacji gazowej z sygnalizatorem GAZEX,

W razie pożaru dzwoń:
 112 Straż Pożarna,
 112 Policja,
 112, 999 Pogotowie Ratunkowe.

Opracował:
 Zakład Usług Pożarniczych
 "STAN - POŻ"
 05-300 Mińsk Maz., ul. Parkowa 4
 tel. 604 621 052

PLAN EWAKUACJI

II piętra Starostwa Powiatowego w Otwocku, ul. Górna 13 z naniesionymi kierunkami dróg i wyjść ewakuacyjnych oraz rozmieszczeniem gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych.

Środki i sposoby ogłaszania alarmu o niebezpieczeństwie.

O każdym przypadku pożaru, zadymienia lub innego

zagrożenia należy bezwzględnie powiadomić osoby

znajdujące się w strefie zagrożenia oraz sekretariat Starostwa.

Postępowanie w razie alarmu przeciwpożarowego.

Po usłyszeniu komunikatu "Uwaga. Uwaga. Ogłaszam alarm ewakuacyjny,

proszę o pilne opuszczenie budynku"!!! należy bezwzględnie wykonywać

polecenia osób kierujących ewakuacją oraz kierować się na miejsce zbiórki (plac przed budynkiem).

OZNACZENIA:

—> - kierunek drogi ewakuacyjnej,

WE - wyjście ewakuacyjne,

— - palność materiału (niepalny),

W razie pożaru dzwonić:

112 Straż Pożarna,

112 Policja,

112, 999 Pogotowie Ratunkowe.

Charakterystyka pożarowa budynku	
Powierzchnia użytkowa kondygnacji	ok. 190 m ²
Wysokość budynku	< 12,00 m
Liczba kondygnacji nadziemnych/podziemnych	3/1
Klasa odporności pożarowej	C
Kategoria zagrożenia ludzi	ZL III
Gęstość obciążenia ogniowego piwnic	< 500 MJ/m ²
Przewidywana liczba osób na kondygnacji	16

Opracował:

Zakład Usług Pożarniczych

"STAN - POŻ"

05-300 Mińsk Maz. ul. Parkowa 4

tel. 604 621 052

- gaśnica,

- tu jestem,

- ppoż wyłącznik prądu

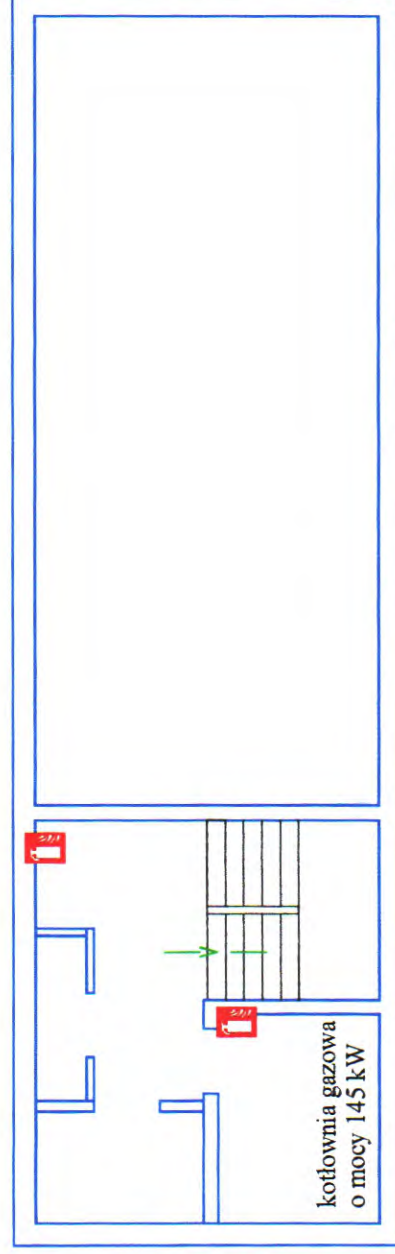
- hydrant wewnętrzny,

ZL - kategoria zagrożenia ludzi,

() - przewidywana liczba osób w pomieszczeniu,

PLAN EWAKUACJI

piwnic Starostwa Powiatowego w Otwocku, ul. Górna 13 z naniesionymi kierunkami dróg i wyjść ewakuacyjnych oraz rozmieszczeniem gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych.

Środki i sposoby ogłaszania alarmu o niebezpieczeństwie.

O każdym przypadku pożaru, zadymienia lub innego zagrożenia należy bezwzględnie powiadomić osoby znajdujące się w strefie zagrożenia oraz sekretariat Starostwa.

Postępowanie w razie alarmu przeciwpożarowego.

Po usłyszeniu komunikatu "Uwaga. Uwaga. Ogłaszam alarm ewakuacyjny,

proszę o pilne opuszczenie budynku"!!! należy bezwzględnie wykonywać

polecenia osób kierujących ewakuacją oraz kierować się na miejsce zbiórki (plac przed budynkiem).

OZNACZENIA:

—<—> - kierunek drogi ewakuacyjnej,

WE - wyjście ewakuacyjne,

— - palność materiału (niepalny),

- gaśnica,

- tu jestem,

- przewidywana liczba osób w pomieszczeniu,

- hydrant wewnętrzny,

ZL - kategoria zagrożenia ludzi,

Charakterystyka pożarowa budynku	
Powierzchnia użytkowa kondygnacji	ok. 43 m ²
Wysokość budynku	< 12.00 m
Liczba kondygnacji nadziemnych/podziemnych	3/1
Klasa odporności pożarowej	C
Kategoria zagrożenia ludzi	ZL III
Gęstość obciążenia ogniowego pitmic	< 500 MJ/m ²
Przewidywana liczba osób na kondygnacji	0

W razie pożaru dzwoń:

112 Straż Pożarna,

112 Policja,

112, 999 Pogotowie Ratunkowe.

Opracował:

Zakład Usług Pożarniczych

"STAN - POŻ"

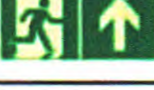

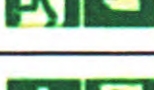

05-300 Mińsk Maz. ul. Parkowa 4

tel. 604 621 052

Znaki bezpieczeństwa - Ochrona przeciwpożarowa wg PN-EN ISO 7010:2012

Nr	Znak bezpieczeństwa	Znaczenie (nazwa) znaku bezpieczeństwa	Zastosowanie
Urządzenia sygnalizacji pożarowej i sterowania ręcznego			
1		Alarm przeciwpożarowy. Uruchamianie ręczne	Stosowany do wskazania przycisku pożarowego lub ręcznego sterowania urządzeń gaśniczych (np. stałego urządzenia gaśniczego).
2		Gaśnica na wózku	
3		Telefon alarmowy	Znak wskazujący usytuowanie dostępnego telefonu przeznaczonego dla ostrzeżenia w przypadku zagrożenia pożarowego.
4		Zestaw sprzętu przeciwpożarowego	
5		Gaśnica	
6		Hydrant	Znak ten jest stosowany na drzwiach szafki hydrantowej.
7		Drabina pożarowa	Znak ten jest stosowany do oznaczenia drabiny trwale związanej z obiektem i przeznaczonej do działań ratowniczo-gaśniczych straży pożarnej.
		Koc gaśniczy	
		Zraszacz wody	

Znaki graficzne z zakresu ochrony przeciwpożarowej oraz ewakuacji z opisem

Lp.	Znak ewakuacyjny	Znaczenie (nazwa) znaku ewakuacyjnego	Zastosowanie	
PN - EN ISO 7010:2012 - Ewakuacja				
1.	a) b) 	a) Wyjście Ewakuacyjne lewostronne b) Wyjście Ewakuacyjne prawostronne	Znak ten powinien być stosowany wraz ze znakiem „kierunek drogi ewakuacyjnej” do oznakowania drzwi przegradzających ustaloną drogę ewakuacji w tym także drzwi wyjściowych z przedsionka.	
2.	a) b) 	a) Przesunąć w prawo w celu otwarcia b) Przesunąć w lewo w celu otwarcia	Znak stosowany na przesuwanych drzwiach wyjścia ewakuacyjnego, jeśli są one dozwolone. Strzałka powinna wskazywać kierunek otwierania drzwi przesuwanych.	
3.	a) b) 	a) Kierunek do wyjścia ewakuacyjnego w górę lewostronny b) Kierunek do wyjścia ewakuacyjnego w górę prawostronny	Znaki te umieszcza się w miejscach, w których kierunek ewakuacji budzi wątpliwości: gdy nie jest widoczny znak „drzwi ewakuacyjne”, gdy widoczny jest więcej niż jeden taki znak a ludzie zgodnie z planem ewakuacji powinni przemieszczać się w kierunku tylko jednego z nich. Znaki te umieszcza się na ścianach na wysokości ok. 150 cm lub nad drogą ewakuacyjną na wysokości 200 cm tam gdzie jest to możliwe prostopadle do kierunku przemieszczania się informowanych ludzi.	
4.	a) b) 	a) Kierunek do wyjścia ewakuacyjnego w górę w lewo b) Kierunek do wyjścia ewakuacyjnego w górę w prawo		
5.	a) b) 	a) kierunek do wyjścia ewakuacyjnego w lewo b) kierunek do wyjścia ewakuacyjnego w prawo		
6.	a) b) 	a) kierunek do wyjścia ewakuacyjnego w dół w lewo b) kierunek do wyjścia ewakuacyjnego w dół w prawo		
7.	a) b) 	a) Kierunek do wyjścia ewakuacyjnego w dół lewostronny b) Kierunek do wyjścia ewakuacyjnego w dół prawostronny		
8.	a) b) 	a) Ciągnąć z lewej strony aby otworzyć b) Ciągnąć z prawej strony aby otworzyć		Strzałka powinna wskazywać kierunek otwierania drzwi. Zazwyczaj stosuje się je na drzwiach, które otwierają się w sposób inny niż przewidują przepisy.

9.	<p>a) </p> <p>b) </p>	<p>a) Pchać z lewej strony aby otworzyć</p> <p>b) Pchać z prawej strony aby otworzyć</p>	<p>Strzałka powinna wskazywać kierunek otwierania drzwi. Zazwyczaj stosuje się je na drzwiach, które otwierają się w sposób inny niż przewidują przepisy.</p>
10.	<p>a) </p> <p>b) </p>	<p>a) Przekręcić aby otworzyć (w lewo)</p> <p>b) Przekręcić aby otworzyć (w prawo)</p>	<p>Informuje, iż należy przekręcić klamkę drzwi bezpieczeństwa w kierunku przeciwnym bądź zgodnym z ruchem wskazówek zegara aby drzwi się otworzyły.</p>
11.		Okno ewakuacyjne z drabiną	Wskazuje miejsce, w którym znajduje się okno ewakuacyjne z zamontowaną drabiną.
12.		Okna ratunkowe	Wskazuje miejsce, w którym znajduje się okno ratunkowe, dzięki któremu służby ratunkowe mogą ratować ludzi za pomocą drabiny.
13.		Stłuc aby uzyskać dostęp	Znak ten stosuje się w razie uzasadnionej potrzeby: w miejscu, gdzie jest niezbędne stłuczenie szyby dla uzyskania dostępu do klucza lub systemu otwarcia gdy niezbędne jest rozbicie przeszkody dla uzyskania wyjścia.
14.		Pierwsza pomoc medyczna	Wskazuje miejsce, w którym znajduje się sprzęt, pomieszczenia lub służby pierwszej pomocy.
15.		Telefon awaryjny	Wskazuje miejsce, w którym znajduje się telefon alarmowy.
16.		Nosze	Wskazuje miejsce, w którym znajdują się nosze ratownicze.
17.	Miejsce zbiórki do ewakuacji	Do oznaczenia miejsca zgrupowania ludzi podczas ewakuacji.	
18.		Defibrylator (AED)	Wskazuje miejsce, w którym znajduje się automatyczny defibrylator zewnętrzny.
19.		Lekarz	Wskazuje miejsce, w którym można znaleźć lekarza w razie gdy potrzebna jest pomoc.

Znaki bezpieczeństwa - Techniczne środki przeciwpożarowe wg PN-N-01256-4

Nr	Znak bezpieczeństwa	Znaczenie (nazwa) znaku bezpieczeństwa	Zastosowanie
1		Przeciwpożarowy wyłącznik prądu	W obiektach do oznaczenia wyłącznika odcinającego dopływ prądu do wszystkich obwodów z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru.
2		Kurek główny instalacji gazowej	W obiektach do oznaczenia miejsca zainstalowania kurka głównego instalacji gazowej.
3		Suchy pion	W obiektach do oznaczenia umiejscowienia i podłączenia suchego pionu.
4		Przeciwpożarowy zbiornik wody	Do oznaczenia przeciwpożarowego zbiornika wodnego; na znaku dodatkowym możliwość umieszczenia cech charakterystycznych takich, jak: pojemność zbiornika, jego głębokość itp.
5		Hydrant zewnętrzny	Do oznaczenia miejsca hydrantu zewnętrznego, wodnego, pianowego, podziemnego lub nadziemnego; wielkości charakterystyczne hydrantu należy umieszczać na znaku dodatkowym.
6		Przeciwpożarowe stanowisko czerpania wody	Do oznaczenia stanowiska wodnego dla pomp pożarniczych.
7		Drabina ewakuacyjna	Do oznaczenia miejsc umieszczenia drabin ewakuacyjnych.
8		Dźwig przeciwpożarowy	W obiektach do oznaczenia dźwigów przystosowanych do potrzeb ekip ratunkowych.
9		Pojemnik z maskami uciezkowymi	Do oznaczenia pojemników z maskami uciezkowymi chroniącymi drogi oddechowe od dymu lub substancji toksycznych.
10		Droga pożarowa	Do oznaczenia zewnętrznych dróg dojazdowych dla prowadzących akcję pożarniczą.
11		Drzwi przeciwpożarowe	Do oznaczenia drzwi znajdujących się w ścianach oddzielenia przeciwpożarowego.

12		Miejsce otwierania klapy przeciwpożarowych	Oznaczenie miejsca urządzenia do otwierania klapy przeciwpożarowych w celu przywrócenia drożności przewodu wentylacyjnego.
13		Urządzenie do uruchamiania klapy dymowych	Do oznaczenia urządzeń uruchamiających klapy dymowe.
14		Miejsce uruchamiania urządzenia gaśniczego	Do oznaczenia miejsc uruchamiania urządzenia gaśniczego w obiektach o dużym zagrożeniu pożarowym.
15		Przebieg półstalego urządzenia gaśniczego	Do oznaczenia miejsc przebiegu półstalego urządzenia gaśniczego.
16		Miejsce zbiórki do ewakuacji	Do oznaczenia miejsca zgrupowania ludzi podczas ewakuacji.
17		Rękaw ratowniczy	Do oznaczenia lokalizacji wejścia do rękawa ratowniczego.
18		Kłucz do wyjścia ewakuacyjnego	Do oznaczania lokalizacji klucza przy drzwiach ewakuacyjnych zamykanych na klucz; znak dodatkowy należy uzupełnić konkretną lokalizacją klucza.

Wzór

....., dnia

(miejscowość)

PROTOKÓŁ nr
ZABEZPIECZENIA PRZECIWPOŻAROWEGO PRAC NIEBEZPIECZNYCH
POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

1. Nazwa obiektu (adres) i określenie budynku, pomieszczenia, instalacji lub miejsca, w którym przewiduje się wykonywanie prac:
2. Technologia prac przewidzianych do realizacji:
3. Właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w miejscu prowadzenia prac:
4. Rodzaje elementów budowlanych (zapalność) występujących w pomieszczeniu lub rejonie wykonywania prac:
5. Rodzaje wykonywanych prac przez inne firmy w pomieszczeniach sąsiadujących z pomieszczeniami (miejscami), w których będą prowadzone prace niebezpieczne pod względem pożarowym oraz sposoby zabezpieczenia sąsiadujących pomieszczeń (miejsc):
6. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego budynku, pomieszczenia, miejsca, stanowiska, urządzenia, itp. na okres wykonywania prac:

.....
.....
6.1. Ilość i rodzaj sprzętu gaśniczego do zabezpieczenia toku prac:

.....
.....
.....

6.2. Środki i sposób alarmowania współpracowników oraz straży pożarnej w przypadku powstania pożaru:

.....
.....
.....

6.3. Osoba odpowiedzialna za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac:

.....
.....

6.4. Osoba odpowiedzialna za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac:

.....
.....

6.5. Osoba odpowiedzialna za przeprowadzanie kontroli miejsca prowadzenia prac po ich zakończeniu:

.....
.....

Podpisy członków komisji

1.
(imię i nazwisko, stanowisko) (podpis)

2.
(imię i nazwisko, stanowisko) (podpis)

3.
(imię i nazwisko, stanowisko) (podpis)

Wzór

....., dnia

(miejscowość)

ZEZWOLENIE nr
NA PROWADZENIE PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD
WZGLĘDEM POŻAROWYM

1. Miejsce prac:
(nazwa zakładu – adres, określenie budynku, pomieszczenia, instalacji, urządzenia)
.....
2. Rodzaj prac:
.....
3. Czas rozpoczęcia prac: dnia od godz.
4. Określenie zagrożenia pożarowego (wybuchowego) w miejscu wykonywania prac:
.....
5. Sposób zabezpieczenia miejsca prowadzenia prac przed możliwością powstania pożaru (wybuchu):
.....
6. Środki zabezpieczenia:
 - przeciwpożarowe:
.....
 - bhp:
.....
 - inne:
.....
7. Sposób wykonywania prac:
.....
8. Osoba odpowiedzialna za przygotowanie miejsca prac, środków zabezpieczających i zabezpieczenie toku prac:

Wykonano
(data) (imię i nazwisko, stanowisko) (podpis)

9. Osoba odpowiedzialna za odłączenie energii elektrycznej w miejscu prowadzenia prac:

Wykonano
(data) (imię i nazwisko, stanowisko) (podpis)

10. Osoba odpowiedzialna za przeprowadzenie analizy stężenia par cieczy, gazów, pyłów w miejscu prowadzenia prac:

Wykonano
(data) (imię i nazwisko, stanowisko) (podpis)

11. Osoba odpowiedzialna za stosowanie środków zabezpieczających, organizację pracy i instruktaż:

Wykonano
(data) (imię i nazwisko, stanowisko) (podpis)

12. Zezwalam na rozpoczęcie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

.....
(imię i nazwisko, podpis pracownika ds. ochrony ppoż.) (podpis zarządcy obiektu)

Prace zakończono dnia: o godz.

Wykonawca
(imię i nazwisko, stanowisko) (podpis)

13. Miejsce prowadzenia prac i jego otoczenie sprawdzono i nie stwierdzono zaniedbań mogących być przyczyną powstania pożaru:

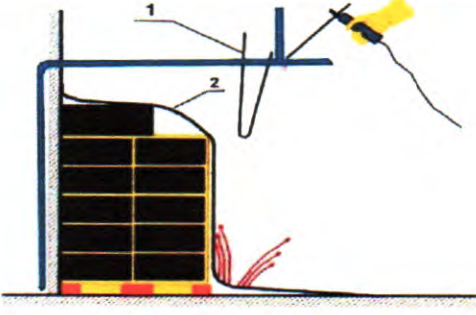
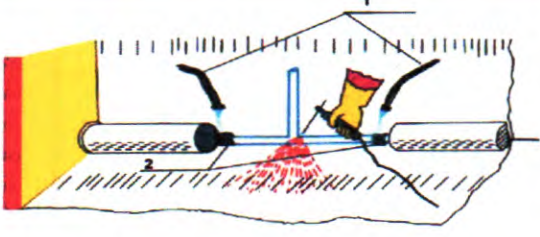
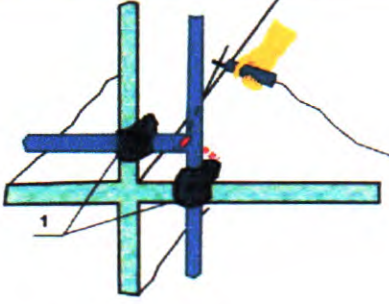
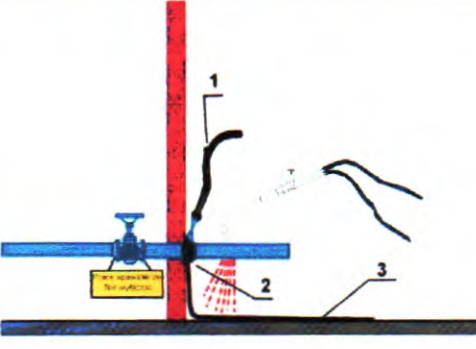
Stwierdzam odebranie robót:

.....
(data) (imię i nazwisko, stanowisko) (podpis)

Skontrolował:

.....
(data) (imię i nazwisko, stanowisko) (podpis)

PRZYKŁADY ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

	<p>Materiały palne, których usunięcie poza zasięg rozprysków spawalniczych jest niemożliwe, osłaniamy w sposób gwarantujący bezpieczeństwo:</p> <p>1 – ekran z materiału niepalnego (np. z blachy)</p> <p>2 – koc gaśniczy</p>
	<p>Z izolowanych rurociągów na których prowadzi się prace spawalnicze, należy usunąć izolację cieplną na odcinku gwarantującym bezpieczeństwo, a w razie potrzeby (izolacja łatwo zapalna) chłodzić skutecznie, np. sposobem pokazanym na rysunku:</p> <p>1 – przewód doprowadzający wodę</p> <p>2 – zwoje sznura</p>
	<p>Wszelkie szczeliny i otwory prowadzące do sąsiednich pomieszczeń i pozostające w zasięgu rozprysków spawalniczych powinny być uszczelnione za pomocą niepalnego materiału:</p> <p>1- materiał niepalny</p>
	<p>Spawane przegrody, części maszyn i urządzeń oraz elementy konstrukcji budowlanych stykające się z materiałami palnymi lub przebiegające w pobliżu nich, należy skutecznie chłodzić:</p> <p>1 – przewód doprowadzający wodę</p> <p>2 – zwoje sznura</p> <p>3 – koc</p>

WYKAZ PODSTAWOWYCH PRZEPISÓW PRZECIWPOŻAROWYCH

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2057 z późn. zm.)
2. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1204 z późn. zm.)
3. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2023 r., poz. 822)
4. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. z 2009 r. Nr 124, poz. 1030)
5. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 września 2021 r. w
6. w sprawie uzgadniania projektu zagospodarowania działki lub terenu, projektu architektoniczno-budowlanego, projektu technicznego oraz projektu urządzenia przeciwpożarowego pod względem zgodności z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1722);
 - 1) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 lutego 2020 r. w sprawie wymagań w zakresie ochrony przeciwpożarowej, jakie mają spełniać obiekty budowlane lub ich części oraz inne miejsca przeznaczone do zbierania, magazynowania lub przetwarzania odpadów (Dz. U. z 2020 r. poz. 296);
7. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 682 z późn. zm.)
8. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r., poz. 1225 z późn. zm.)
9. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 listopada 2005 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przesyłowe dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie (Dz. U. z 2005 r. Nr 243, poz. 2063 z późn. zm.)
9. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrona środowiska (Dz. U. z 2022 r., poz. 2556 z późn. zm.)
10. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 czerwca 2007 roku w sprawie wykazu wyrobów służących zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego lub ochronie zdrowia i życia oraz mienia, a także zasad wydawania dopuszczenia tych wyrobów do użytkowania (Dz. U. z 2007 r. Nr 143, poz. 1002 z późn. zm.)
11. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie systemów oceny zgodności, wymagań, jakie powinny spełniać notyfikowane jednostki uczestniczące w ocenie zgodności, oraz sposobu oznaczania wyrobów budowlanych oznakowaniem CE (Dz. U. z 2004 r. Nr 195, poz. 2011)
12. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie sposobów deklarowania zgodności wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz. U. z 2004 r. Nr 198, poz. 2041 z późn. zm.)
13. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2004 r. Nr 180, poz. 1860 z późn. zm.)

Wzór oświadczenia

....., dnia
(imię i nazwisko pracownika) (miejsowość) (data)

.....
(stanowisko)

Niniejszym oświadczam, że zostałem(am) zapoznany(a) z „Instrukcją bezpieczeństwa pożarowego” i zawartymi w niej przepisami przeciwpożarowymi obowiązującymi na terenie budynku Starostwa Powiatowego w Otwocku przy ul. Górnej 13, a w szczególności znane są mi zasady i sposoby:

- zapobiegania możliwości powstawania i rozprzestrzeniania się pożaru na stanowisku pracy i w obiekcie,
- postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia,
- ewakuacji ludzi i mienia,
- praktycznej obsługi urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic znajdujących się na wyposażeniu obiektu.

„Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego” przyjmuję do wiadomości i zobowiązuję się przestrzegać jej postanowień.

..... (podpis pracownika) (podpis osoby szkolącej)

Przyjęto do akt personalnych dnia
(miejsowość) (data)

WYKAZ UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU ZAPOZNANYCH Z „INSTRUKCJĄ”

L.p.	Imię i nazwisko	Data szkolenia	Podpis osoby przeszkolonej

KARTA AKTUALIZACJI „INSTRUKCJI BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO”

Aktualizację instrukcji przeprowadzono:

1. W dniu w zakresie

.....

.....

Aktualizację wykonał

Aktualizację uzgodniono z

2. W dniu w zakresie

.....

.....

Aktualizację wykonał

Aktualizację uzgodniono z

3. W dniu w zakresie

.....

.....

Aktualizację wykonał

Aktualizację uzgodniono z